

WE ARE LEARNING TURKISH

TÜRKÇE ÖĞRENİYORUZ

VOLUME 3

CHAPTERS

21 – 30

BEKİRCAN TAHERER
INSTRUCTOR OF TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE/
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETMENİ

©Bekircan Tahberer 2015 Vancouver – Canada. Tüm Hakları Saklıdır.

İzinsiz kopyalanamaz ve çoğaltılamaz.

© Copyright Bekircan Tahberer, 2015 Vancouver - Canada. All rights reserved.

FOREWORD

This is the third volume of *We are Learning Turkish* (Türkçe Öğreniyoruz), a complete course in Turkish comprises four volumes. Each volume has 10 chapters that aim to help students understand, write, read and speak the Turkish language through a step by step approach.

The format of *We are Learning Turkish* has been modelled after the Lado English Series (© 1980):

- 1- Each chapter begins with a short conversation and some exercises in order to prepare students for the context of that chapter.
- 2- Each chapter contains three to five grammar topics titled *Ders*, each following with exercises to help students become familiar with the grammar they have just studied.
- 3- Each chapter has a short dialog called *Konuşma* (Speak) that gradually becomes more extensive for students to read and practise the daily spoken Turkish.
- 4- *Okuma* (read) at the end of each chapter offers contextual and some interesting topics about the Turkish culture, people and country.

The chapters 4 to 12 also include a list of new words to help students concentrate on learning but after chapter 12, students are encouraged to use a dictionary, which is also an important learning tool.

The author began to teach Turkish in 1982 using the available text books then. Although the idea to write a different text book developed shortly after the early years, the project was postponed until 2007 after the author and his family had immigrated to Canada in 2005. The teaching method of *We are Learning Turkish* (Türkçe Öğreniyoruz) was tested through countless students and the positive feedback encouraged the author to publish it finally.

**Bekircan Tahberer
2015 Vancouver, BC
Canada**

INDEX

21. Bölüm	<u>Page</u>
Conversation: <i>Okula geç gelme</i>	7
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	7
1. Ders: To be: General Questions (<i>Olmak: Genel Sorular</i>): <i>Maçta ne oldu?</i>	8
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	9
2. Ders: Subject Questions (<i>Özne Soruları</i>): <i>Kim koşuyordu? Ne gidiyordu?</i>	11
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	12
Speaking (<i>Konuşma</i>): Cem ve Elif: <i>Dün neredeydin? Benim doğum günü partimi kaçırdın.</i>	12
Reading (<i>Okuma</i>): Adana'da 29 Ekim - Cumhuriyet Bayramı Kutlamaları	13
22. Bölüm	
Conversation: <i>Havaalanında bir arkadaşı karşılama</i>	15
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	15
1. Ders: Questions with 'which' and 'which one' and answers with 'the one' (<i>hangi, ve hangisi ile sorular ve olan ile cevaplar</i>): <i>Hangi çocuk Ayşe? Hangisi Hatice? Kısa olan.</i>	16
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	17
2. Ders: Prepositional phrases: under, on –above- and in (<i>altında, üstünde - üzerinde, içinde</i>): <i>Kedi masanın altındadır. Köpek masanın üstündedir. Su bardağın içindedir.</i>	18
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	18
3. Ders: Prepositional phrases: in front, in front of, behind, in back of, near, next to, far from, between: (<i>önünde, arkasında, yakınında, yanında, bitişiğinde, uzağında, arasında</i>): <i>Araba evin önündedir.</i>	20
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	21
4. Ders: Relation adjectives with the suffix –ki (<i>-ki eki ile ilgi sıfatları</i>): <i>Evin önündeki araba siyahtır.</i>	22
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	22
Speaking (<i>Konuşma</i>): Sally ve Aileen: Sally'nin Kapadokya gezisi	23
Reading (<i>Okuma</i>): Tanya'nın Adana gezisi	24
23. Bölüm	
Conversation: <i>Egzersiz yapma</i>	26
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	26
1. Ders: used to (<i>Geniş zamanın geçmişi</i>): <i>Haftada bir yüzerdim.</i>	27
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	28
2. Ders: A- Infinitive + verb (<i>İki fiilli cümleler</i>): <i>Ben Türkçe öğrenmek istiyorum.</i> B- Infinitive as subject (<i>İsim olarak fiil</i>): (Türkçe) öğrenmek zor değildir.	30
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	30
3. Ders: A- Infinitive as object of the verb (<i>Cümlenin nesnesi olarak infinitive</i>): <i>Ben Türkçe konuşmayı biliyorum.</i> B- infinitive + for (to) + verb (<i>Infinitive + için + fiil</i>): <i>Türkçe konuşmak için çok çalışıyorum.</i>	31
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	32
Speaking (<i>Konuşma</i>): Karin ve Mehmet: Halikarnas Balıkçısı ve Bodrum	33
Reading (<i>Okuma</i>): Türkiye'de şehir içi ve şehirler arası seyahat	34

24. Bölüm

Conversation: <i>Türkiye gezisini planlama</i>	36
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	36
1. Ders: should (-meli,malı): <i>Para kazanmak için ne yapmalıyım? Sen para kazanmak için çalışmalısın.</i>	37
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	38
2. Ders: have to (zorunda olmak) and must (mecbur olmak): <i>Saat 8'de okulda olmak zorundayım. Üniversiteye gitmeye mecburum.</i>	38
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	39
3. Ders: necessary – required to – need to (-mak, -mek lazım ve gerek): <i>Benim şimdi gitmem lazım (gerekliyor).</i>	39
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	40
4. Ders: how many (kaç or kaç tane), how much (ne kadar): <i>Kaç tane bavul almalıyım? Ne kadar paraya ihtiyacım var?</i>	41
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	41
Speaking (<i>Konuşma</i>): Hasan ve Ece: <i>Kızım Hatice doktor olmak istiyor.</i>	42
Reading (<i>Okuma</i>): Haftalık alışverişi planlama	44

25. Bölüm

Conversation: <i>Birisine yardım etme</i>	46
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	46
1. Ders: can, may, might (-ebilmek, -abilmek): <i>Türkçe konuşabilir misin?</i> <i>Evet, konuşabilirim.</i>	47
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	48
2. Ders: Negatives and negative interrogatives with can, may, might (-ebilmek, -abilmek ile olumsuz cümle ve olumsuz soru): <i>Türkçe konuşamam Türkçe konuşamaz mısın?</i>	48
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	49
3. Ders: can, may and might in different tenses (Farklı zamanlarda -ebilmek, -abilmek ile cümleler): <i>Ben okuyabildim. Sen okuyabileceksin.</i>	50
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	50
4. Ders: ... and do statements (-ip –mak cümleleri): <i>Ahmet kitabı alıp gitti.</i> Idiomatic expressions with -ip, -mak (-ip, -mak ile deyimler): <i>Ali bütün yemekleri silip süpürdü.</i>	51
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	52
5. Ders: let me/us do; shall we do? (-ayım / -eyim; -ayım mı? /elim mi?): <i>Sana yardım edeyim. Sinemaya gidelim mi?</i>	52
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	52
Speaking (<i>Konuşma</i>): Osman ve Gülay: <i>Bu gece dışarıya çıkalım mı?</i>	53
Reading (<i>Okuma</i>): Ankara'da bir günde ne yapabilirim?	54

26. Bölüm

Conversation: <i>Bir seyahatten sonra işyerine dönme</i>	56
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	56
1. Ders: would like to (dilek soruları ve cevapları): <i>Çay içmek ister miydiniz?</i>	57
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	58
2. Ders: 'I wonder if' questions ('acaba' ile sorular): <i>Benimle Türkçe konuşabilir misiniz acaba?</i>	59

Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	60
3. Ders: Adjectives with –en/-an suffix (<i>-en/-an sıfatları</i>): <i>Gelen adam; Gülen palyaço</i>	60
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	61
Speaking (<i>Konuşma</i>): <i>Gül ve Kemal: Alo, Kemal sen misin?</i>	61
Reading (<i>Okuma</i>): <i>Antalya ve çevresinde bir gezi</i>	63

27. Bölüm

Conversation: <i>Antakya Seyahati</i>	66
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	66
1. Ders: Possessive pronouns and adjectives: my - mine (<i>İyelik zamirleri ve sıfatları</i>): <i>benim - benimki</i>): <i>Hangisi benimki?</i>	67
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	68
2. Ders: Ordinal numbers (<i>Sıra sayıları</i>): <i>birinci, ikinci, üçüncü</i>	68
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	68
3. Ders: any, never, a few, a little, some, many (<i>hiç, fazla, biraz, birkaç, birçok, çok, bazı, bazen</i>): <i>Hiç paran yok mu? Biraz var.</i>	69
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	70
Speaking (<i>Konuşma</i>): <i>Satıcı ve Lale: Yardımcı olabilir miyim?</i>	72
Reading (<i>Okuma</i>): <i>Antakya ve çevresinde bir gezi</i>	73

28. Bölüm

Conversation: <i>Bilgi isteme</i>	75
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	75
1. Ders: Indefinite pronouns: someone, no one, anyone (<i>Belgisiz zamirler</i>): <i>birisi; bazısı; herhangi birisi; herkes; hiçbirisi, hiç kimse</i>): <i>Kim yapabilir?</i> <i>Herhangi birisi yapabilir.</i>	76
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	77
2. Ders: by ...ing statements (<i>-erek, -arak cümleleri</i>): <i>O koşarak bize geldi.</i>	77
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	78
3. Ders: y, n or s as a buffer (<i>Ara ses olarak -y, -n veya -s</i>): <i>arabaşı, gitmeyi, kitabını.</i>	79
4. Ders: Nouns and adjectives with –lık, -lik, -luk, -lük suffixes (<i>-lık, -lik, -luk, -lük ekleri ile isimler ve sıfatlar</i>): <i>mutluluk, hastalık.</i>	80
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	80
Speaking (<i>Konuşma</i>): <i>Mary ve Kemal: Sana Türkiye hakkında bazı sorular sorabilir miyim?</i> ...	81
Reading (<i>Okuma</i>): <i>Kitap okumanın faydaları: Piri Reis</i>	83

29. Bölüm

Conversation: <i>Hediye seçme</i>	85
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	85
1. Ders: Comparisons with ‘like, the same as and different from’ (<i>gibi, aynısı ve –den farklı ile karşılaştırmalar</i>): <i>Onun arabası benimki gibi mi? Hayır, onun arabası seninkinden farklı.</i>	86
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	87
2. Ders: Questions with how much, comparisons with as as, as much as and answers with as (<i>Ne kadar ile sorular, -ki kadar ile karşılaştırmalar, kadar ile cevaplar</i>): <i>Onların evi bizimki kadar büyüktür.</i>	87
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	88

3. Ders: Comparisons with more than, less than (-den / -dan daha ile karşılaştırma cümleleri): Koray Meltem 'den daha çalışkandır.	89
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	89
4. Ders: <i>Statements with both, either or and neither nor (hem ... hem de ..., ya ... ya da ... ve ne ... ne de ... ile cümleler): O hem bir doktor hem de bir ressamdır.</i>	90
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	91
Speaking (<i>Konuşma</i>): Sevinç ve Mahir: <i>Yeni evin hayırlı olsun, Mahir!</i>	91
Reading (<i>Okuma</i>): İstanbul ve Vancouver'ı karşılaştırma	93
30. Bölüm	
Conversation: <i>En iyisini ve en ucuzunu bulma</i>	95
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	95
1. Ders: Superlatives (en ile cümleler): En pahalı olan kablodur.	97
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	97
2. Ders: Adjectives with <i>with</i> and <i>without (-li, (-lu, -lu, -lü) ve -siz (-sız, -suz, -süz) ile yapılan sıfatlar): O paralı bir gösteridir, parasız göremezsiniz.</i>	98
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	98
3. Ders: A: without ... ing (-meden / -madan ile cümleler): Beni görmeden gitme. B: before ...-ing (-meden / -madan + önce): Beni görmeden önce gitme.	99
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	99
4. Ders: after ...ing (-dıktan (-dikten, -duktan, -dükten) sonra ile cümleler): Geldikten sonra uyudu.	100
Exercises (<i>Alıştırmalar</i>)	100
Speaking (<i>Konuşma</i>): Sevim ve Ercan: <i>Doğum günün kutlu olsun!</i>	101
Reading (<i>Okuma</i>): Ünlü Türk Şairi Yunus Emre (1240?–1321?)	103

TÜRKÇE ÖĞRENİYORUZ 21. BÖLÜM

OKULA GEÇ GELME

- Müdür:** Bugün yine okula geciktin! Sabah geç mi kalkıyorsun?
- Ahmet:** Özür dilerim. Küçük bir trafik kazası geçirdim.
- Müdür:** Gerçekten mi? Ne oldu?
- Ahmet:** Birisi benim arabama çarptı.
- Müdür:** O sırada sen ne yapıyordun?
- Ahmet:** Ben kırmızı ışıkta bekliyordum. Bir araba arkadan benim arabama çarptı.
- Müdür:** Umarım yarın da geç kalmazsın.
- Ahmet:** Hayır. Yarın kesinlikle geç kalmayacağım.

ALİŞTIRMALAR

Örnekteki gibi iki satırlık cümleler kurun. İpucu kelimeleri kullanın.

1-

Sen / sabah geç kalkmak
Evet / çok yorgun hissetmek

Sen sabah geç mi kalkıyorsun?
Evet, bu günlerde çok yorgun hissediyorum.

Cennet / her gün koşmak
Evet / çok sağlıklı hissetmek

.....?
.....

Siz / her Pazar yüzmek
Evet / çok iyi hissetmek

.....?
.....

Onlar / her akşam dans etmek?
Evet / çok eğlenmek

2-

Dün Dün ne oldu?
Ben / trafik kazası geçirmek Ben dün bir trafik kazası geçirdim.

Bu sabah?
Ali / yere düşmek

Geçen hafta?
Biz / işe geç kalmak

Geçen yıl?
Onlar / hasta olmak

3-

Sen Sen ne yapıyordun?
Kırmızı ışıkta beklemek Kırmızı ışıkta bekliyordum.

Osman?
Sahilde güneşlenmek

Siz?
Kahvaltı yapmak

Ece ve Yıldız?
Bisikletle gezmek

1. DERS

Olmak ile genel sorular (*General questions with 'happen'*): *Maçta ne oldu?*

oluyor? (*present continuous tense: happening*)

olur? (*simple present tense: happens*)

Maçta ne **oluyordu?** (*past continuous tense: was happening*)

oldu? (*past tense: happened*)

olacak? (*future tense: will happen*)

Ask general questions with **ne** (what) + **olmak** (happen) about events. **Ne** (what) is the subject of the question.

.....

ALİŞTIRMALAR

NE OLUYORDU?

1-

a) Bir çocuk caddede koşmak

Bir çocuk caddede koşuyordu.

b) Bir araba gelmek

.....

c) Sürücü cep telefonuna bakmak

.....

d) Bir kadın onları izlemek

.....

e) Bir polis kaldırırda durmak

.....

NE OLDU?

2-

a) Araba çocuğa çarpmak

Araba çocuğa çarptı.

b) Çocuk yere düşmek

.....

c) Kadın çocuğa yardım etmek

.....

d) Polis arabayı durdurmak

.....

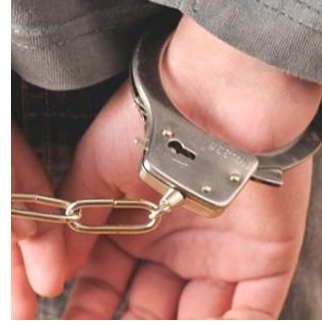
e) Polis bir cankurtaran çağırmak

.....

f) Cankurtaran gelmek

.....

NE OLUYOR?

3-

- a) Çocuk cankurtaranda yatmak Çocuk cankurtaranda yatıyor.
- b) Cankurtaran hastaneye gitmek
- c) Kadın çocuğun ailesine telefon etmek
- d) Polis sürücüyü tutuklamak

NE OLACAK?

4-

- a) Doktor çocuğu ameliyat etmek Doktor çocuğu ameliyat edecek.
- b) Çocuk iyi olmak
- c) Hakim davayı dinlemek
- d) Sürücü kazayı izah etmek
- e) Kadın gördüklerini anlatmak
- f) Sürücü ceza ödemek

2. DERS

Özne Soruları (*Subject Questions*): **Kim** koşuyordu? **Ne** gidiyordu?

Ne ve **kim** ile yapılan özne sorularına dikkat edin:

Kim caddede koşuyor? (*Caddede **kim** koşuyor?*)

Bir çocuk caddede koşuyor. (*Caddede **bir çocuk** koşuyor.*)

Caddeden **ne** geldi? (*Ne caddeden geldi?*)

Caddeden **bir araba** geldi. (***Bir araba** caddeden geldi.*)

Sürücü **neye** bakıyordu?

Sürücü **cep telefonuna** bakıyordu.

Onu **kim** tutuklar? (**Kim** onu tutuklar?)

Onu **bir polis** tutuklar. (**Bir polis** onu tutuklar.)

Mahkeme davalarını **kim** dinler? (***Kim** mahkeme davalarını dinler?*)

Mahkeme davalarını **hakim** dinler. (***Hakim** mahkeme davalarını dinler.*)

Ne olacak? Mahkeme olacak.

Kim ceza ödeyecek? **Sürücü** ceza ödeyecek.

Use **ne** (what) to ask questions about things and **kim** (who) to ask questions about people. **Kim** (who) and **ne** (what) may come first in questions but depending on emphasis object in sentence may precede **kim** and **ne**.

When asking about plurals i.e. things and people use **neler** and **kimler**.

Neler yapıyorsun? Kitap okuyorum, oyun oynuyorum, yüzmeye gidiyorum.

Kimler çay içiyor? **Ali** ve **Veli** çay içiyor.

.....

ALİŞTIRMALAR

Resimlere ve ipuçlarına bakarak **kim** ve **ne** ile özne soruları sorun.

Ali su içiyordu.

Kim ayran içiyordu?

Yerde kitaplar var.

Duvarda.....?

Ben bir mektup yazdım.

.....kitap.....?

Ali okuldaydı.

.....plaj.....?

Orhan bisiklete binecek

.....at.....?

Tren yavaş gidiyordu.

.....hızlı.....?

KONUŞMA

Cem: Elif, dün neredeydin? Benim doğum günü partimi kaçırdın.

Elif: Evet, çok üzgünüm. Senin partine gelmeyi çok istedim ama olmadı.

Cem: Ne oldu? Neden gelmedin?

Elif: Dün anne ve babamı ziyaret etmek için hastaneye gittim.

Cem: Onlara ne oldu?

Elif: Onlar tatil için otobüsle Yalova'ya gidiyorlardı ama yolda bir trafik kazası geçirdiler.

Cem: Önemli bir şeyleri var mı?

Elif: Evet, babamın sağ ayağı kırıldı. Annemin kolunda ve başında ezikler var. Ama hayati bir tehlike yok.

Cem: Onlar için çok üzuldüm. Geçmiş olsun. Umarım en kısa zamanda iyileşirler.

Elif: Ben de öyle umut ediyorum.

Cem: Benim yardım edeceğim bir şey var mı?

Elif: Hayır, şimdilik yok. Çok teşekkürler.

Cem: Yarın akşam ne yapıyorsun? Yemeğe gidelim mi? Çok iyi bir kebab lokantası biliyorum.

Elif: Yarın çok işim var ve akşam çok yorgun olacağım. Pazar günü tüm gün boşum. Evde bir şeyler pişirebilirim.

Cem: Harika! Ben de içecek bir şeyler getiririm.

Elif: Çok iyi olur. Pazar günü görüşürüz.

Cem: Anlaştık. Pazar günü görüşmek üzere!

Elif: Hoşça kal.

OKUMA

Adana'da 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Kutlamaları

Ilka ve Doğan yeni evli bir çifttir. Ilka Kanadalı ve Doğan Türktür. Onlar Vancouver'da yaşarlar ve her yıl Türkiye'yi ziyaret ederler. Doğan'ın ailesi Adana'da yaşar. Onlar geçen yıl, Ekim ayında Türkiye'deydiler. Doğan ve Ilka tatilleri sırasında Adana ve çevresindeki tarihi ve turistik yerleri gezdi.

29 Ekim'de onlar Adana'daki Cumhuriyet Bayramı geçit törenini izlediler. Ilka ilk defa Türkiye'de Cumhuriyet Bayramı kutlamalarını görüyordu ve çok heyecanlıydı. Doğan, Ilka'ya Cumhuriyet bayramı hakkında biraz bilgi verdi: **Birinci dünya savaşından sonra Osmanlı İmparatorluğu toprakları işgal edildi. Mustafa Kemal 1920 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisini kurdu ve ulusal kurtuluş savaşı başladı. 29 Ekim 1923'te Osmanlı İmparatorluğu sona erdi ve Türkiye Cumhuriyeti kuruldu. 19 Nisan 1925'te Türkiye Büyük Millet Meclisi 29 Ekim gününü Cumhuriyet Bayramı ilan etti. O günden beri 29 Ekim günü Türkiye'de resmi bayramdır ve Türk halkı o gün kutlamalar yapar.**

Geçit töreni çok görkemliydi. Ilka törenler sırasında birçok fotoğraf çekti. O fotoğrafları Kanada'daki ailesine ve arkadaşlarına gösterecek. Onlara Türkiye'deki Cumhuriyet Bayramı kutlamalarını anlatacak. Ilka ve Doğan bu yıl Nisan ayında Türkiye'ye gidecek ve 23 Nisan ocuk Bayramı kutlamalarını izleyecek.

Aşağıdaki sorulara cevap verin:

- 1- Ilka ve Doğan nerelidir ve nerede yaşarlar?
- 2- Onlar geçen yıl neredeydiler?
- 3- Onlar nereleri gezdiler?
- 4- Onlar neyi izlediler?
- 5- Ilka ilk defa neyi görüyordu ve nasıl hissediyordu?
- 6- Mustafa Kemal 1920'de neyi kurdu?
- 7- 29 Ekim 1923'te ne oldu?
- 8- Türkler 29 Ekim'de ne yapar?
- 9- Geçit töreni nasıldı?
- 10- Onlar bu yıl neyi izleyecekler?

TÜRKÇE ÖĞRENİYORUZ
22. BÖLÜM

HAVAALANINDA BİR ARKADAŞI KARŞILAMA

- Nuri:** Bak anne, Gina geliyor!
- Anne:** Orada üç kız var. Hangisi Gina?
- Nuri:** Esmer ve uzun saçlı olan.
- Anne:** Mavi elbiseli olan mı?
- Nuri:** Hayır, siyah tişört ve pantolonlu olan.
- Anne:** Tamam, şimdi gördüm.
- Nuri:** Merhaba Gina, Türkiye'ye hoş geldin! Yolculuğun nasıldı?
- Gina:** Fena değildi ama çok uzun ve yorucuydu.

ALİŞTIRMALAR

Örnekteki gibi iki satırlık cümleler kurun. İpucu kelimeleri kullanın.

1-

Anne / Gina gelmek	Bak anne, Gina geliyor.
Hangisi	Hangisi Gina? (Gina hangisi?)

Hala / Hüseyin koşmak
Hangisi?

Abla / arkadaşım oturmak
Hangisi?

Teyze / Ali gitmek
Hangisi?

Dayı / arkadaşım gelmek?
Hangisi?
2-	
Hangi / Çanta	Hangisi? Çantalı olan mı?
Bavul	Hayır, bavullu olan.
Hangi / yeşil elbise?
Sarı pantolon?
Hangi / kızıl saç?
Sarı saç?
Hangi / kısa boy?
Uzun boy?
Hangi / varlık?
Fakir?
3-	
Gina / yolculuk	Merhaba Gina. Yolculuğun nasıldı?
Çok uzun ve yorucu	Çok uzun ve yorucuydu.
Rachel / yaz tatili?
Çok güzel ve eğlenceli?
Tanya / kayak gezi?
Çok sıkıcı?
Alisa / Mersin seyahati?
Çok harika?
Tülay / tren yolculuğu?
Çok ilginç?

1. DERS

hangi ve hangisi ile sorular ve olan ile cevaplar (Questions with 'which' and 'which one' and answers with 'the one'): **Hangi** çocuk Ayşe? **Hangisi** Hatice? **Kısa olan**.

Üç çocuk sokakta oynuyor.

Hangi çocuk Ayşe'dir?

Hangisi Ayşe'dir?

Turuncu tişörtlü **olan** Ayşe'dir.

(Turuncu tişörtlü çocuk Ayşe'dir.)

Benim iki duvar saatim var.

Hangi saati istersin?

Hangisini istersin?

Kare **olanı** isterim.

Ercan'ın üç köpeği var.

Hangi köpekler siyah ve beyazdır?

Hangileri siyah ve beyazdır?

Sağda ve solda **olanlar** siyah ve beyazdır.

Use **hangi** (*which*) with nouns and names (*Hangi çocuk? Hangi Ali?*), and **hangisi** (*which one*) without names and nouns (*as implicit*). Use **olan, olanı, olanlar, olanları** (*one, ones, the one, the ones*) in your answer to avoid repeating the same noun.

ALİŞTIRMALAR

1. Cümleleri okuyun ve ipuçlarını kullanarak '**hangi**' ile sorular sorun.

Dört çocuk görüyorum.

Ece

Hangi çocuk Ece'dir?

Hasan'ın iki arabası var.

kırmızı

.....?

Orhan iki şapka satın aldı.

siyah

.....?

Hüseyin iki balık tuttu.

Sazan (carp)

.....?

Ceren havada dört uçak gördü.

Savaş uçağı

.....?

Orkestra bir konser verdi.

Müzisyenler klarnet çalmak

.....?

2- İpuçlarını kullanarak **hangisi** ile başlayan bir soru sorun ve **olan** ile cevap verin.

Ben iki roman aldım.
Deniz bir tanesini okudu.
O (onlardan) hangisini okudu? (kısa)
Kısa **olanı** okudu.

Selma iki turistle tanıştı.
Onlardan birinin adını unutmadı.
.....?(kısa boylu)
.....

Hilal iki şiir okudu.
Biz birini beğendik.
.....?(hüzünlü)
.....

Selim üç sokak kedisi gördü.
Bir tanesini eve götürdü.
.....?(beyaz)
.....

Fazıl iki parça çaldı.
Siz bir tanesini dinlediniz.
.....?(hızlı)
.....

Ali iki Türk filmi seyretti.
Onlardan birinden hoşlandı.
.....?(komik)
.....

2. DERS

altında, üstünde - üzerinde, içinde (Prepositional phrases: under, on (above) and in): Kedi masanın **altındadır**. Köpek masanın **üstündedir**. Su bardağın **içindedir**.

Kedi masanın **altındadır**.

Köpek masanın **üstündedir**.
(**üzerindedir**)

Masanın **altında** ne var?

Masanın **üzerindeki** nedir?

Masanın **altında** bir kedi var.

Masanın **üstündeki** bir köpektir.

Balıklar akvaryumun **içindedir**.

Akvaryumun **içinde** ne var?

Akvaryumun **içinde** balıklar var.

Altında, üstünde (üzerinde) and içinde require possessive case: kedi **masanın altındadır**.

ALIŞTIRMALAR

1. Resimlere göre sorulara cevap verin.

Kedi koltuğun **altında** mıdır?

Hayır, kedi koltuğun **üstündedir**.

Gemi köprünün üstünde midir?

Balon köprünün altında mı uçuyor?

Kaplan kafesin içinde mi yatıyor?

Çorba kâsenin üstünde midir?

Lamba masanın altında mıdır?

Gül kitabın içinde midir?

Ay şehrin altında mıdır?

Çay bardağın içinde midir?

Para avcumun üstünde midir?

3. DERS

Önde, önünde, arkada, arkasında, yakınında, yanında, bitişiğinde, uzağında, arasında
(Prepositional phrases: in front, in front of, behind, in back of, near, next to, far from, between):
Araba evin **önündedir**.

Araba nerededir?

Araba evin **önündedir**.

Araba **öndedir**.

Tekne nerededir?

Tekne arabanın **arkasındadır**.

Tekne **arkadadır**.

Hangi atlet **öndedir**?

Kırmızı mayolu atlet **öndedir**.

Mavi mayolu atlet **arkadadır**.

O, yeşil mayolu atletin **arkasındadır**.

Yeşil mayolu atlet **ortadadır**.

O kırmızı mayolu atletin **arkasındadır**.

Yeşil mayolu atlet, kırmızı ve mavi mayolu atletlerin **arasında** koşuyor.

O **ortadadır**.

Çocuk annesinin **yanındadır**.

Onlar kapının **yakınında** oturuyor.

Onlar kapıya **yakındır**.

Mavi ve kırmızı kapılı evler **bitişiktir**.

Mavi kapılı ev kırmızı kapılı evin **bitişiğindedir**.

Evlerin kapıları **bitişiktir**.

İstanbul Adana'ya **uzaktır**.

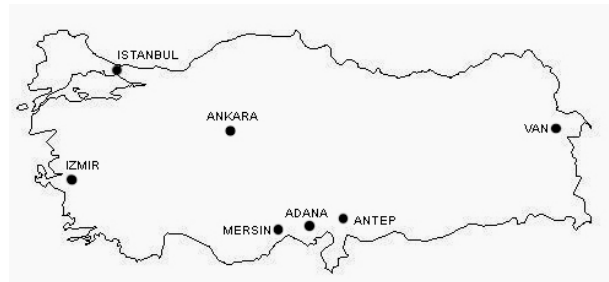
Adana, İstanbul'un **uzağındadır**.

Mersin Adana'ya **yakındır**.

Adana, Mersin ve (ile) Antep **arasındadır**.

Adana, Antep ve Mersin'in **ortasındadır**.

Antep Adana'nın **yakınındadır**.

ALİŞTIRMALAR

1. Bitişik (bitişiginde), yanında, yakın (yakınında), arasında, uzak (uzağında) ile cümleler yapın.

bitişik

İzmir / Manisa

İzmir, Manisa'ya bitişiktir.

yanında

Manisa / İzmir

yakın

Uşak / İzmir

arasında

Manisa / İzmir ve Uşak

Uzak / uzağında

Bursa / İzmir

Burak

Volkan

Selma

Deniz

Vedat

Bekircan

2-

Selma, Deniz ve Bekircan Kanada'ya gidiyor ve arkadaşları Burak, Volkan ve Vedat, havaalanında onları yolcu ediyor. Kim, nerede duruyor?

Deniz / Vedat ve Burak / arasında Deniz, Vedat ve Burak'ın arasında duruyor.

Selma / Volkan ve Burak / önünde

Burak ve Volkan / Selma/ arkasında

Volkan / Bekircan / uzağında

Bekircan / Vedat / yanında

4. DERS

-ki eki ile ilgi sıfatları (relation adjectives with the suffix –ki): Evin önündeki araba siyahtır.

Araba evin önündedir. O siyahtır.

Evin önündeki araba siyahtır

Kitap masanın üzerindedir. O bir romandır.

Masanın üzerindeki kitap bir romandır.

Ev stadyumun yanındadır. O büyüktür.

Stadyumun yanındaki ev büyüktür.

Adam arabanın arkasındadır. O bir polis memurudur.

Arabanın arkasındaki adam bir polis memurudur.

Su bardağın içindedir. O soğuktur.

Bardağın içindeki su soğuktur.

Elma yerdedir. O çürüktür.

Yerdeki elma çürüktür.

Add **-ki**: otelde = *in the hotel*, oteldeki = *the one in the hotel* to make an adjective out of a noun with a **-de** suffix.

ALIŞTIRMALAR

-ki eki ile örnekteki gibi sıfat tamlamaları yapın.

Kedi sandalyenin üzerindedir. O kahverengidir. *Sandalyenin üzerindeki kedi kahverengidir.*

Kirazlar ağaçtadır. Onlar kırmızıdır.

Türkler Kanada'dadır. Onlar çalışkandır.

Adam duraktadır. O otobüs bekliyor.

Çocuk sahnededir. O keman çalıyor.

Manav köşededir. O küçüktür.

Sunucu televizyondadır. O güzeldir.

Harabeler Türkiye’dedir. Onlar ilginçtir.

Resimler duvardadır. Onlar pahalıdır.

Kitap bardağın yanındadır. O sıkıcıdır.

Kız ağacın altındadır. O kiraz topluyor.

KONUŞMA

Sally’nin Kapadokya gezisi

Aileen: Hoş geldin Sally.

Sally: Hoş bulduk Aileen.

Aileen: Tatilin nasıldı?

Sally: Çok güzeldi. Çok eğlendim.

Aileen: Nereye gittin?

Sally: Ürgüp ve Göreme’ye gittim. Peri bacalarını ve Orta Çağ kiliselerini ziyaret ettim.

Aileen: Ne güzel! Ben de geçen yaz oradaydım. Sen hangi otelde kaldın?

Sally: Ben Ürgüp’teki Mustafa Pansiyon’da kaldım.

Aileen: Derinkuyu yeraltı şehrinin yakınında olan mı?

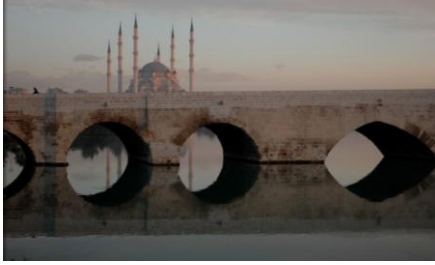
Sally: Hayır, Ürgüp Müzesi’nin yanında olan. Derinkuyu, oradan uzaktadır.

Aileen: Sanırım ben isimleri karıştırdım. Ben geçen yıl Derinkuyu’daki Otel Mustafa’da kalmıştım.

Sally: Şimdi anladım. Ben şehir merkezindeki Mustafa Pansiyon’da kaldım, sen de şehrin dışındaki Otel Mustafa’da kaldın.

Aileen: Evet, öyle oldu.

OKUMA

Tanya’nın Adana Gezisi

Tanya, ilk defa Adana’ya gidiyordu ve bu nedenle çok heyecanlıydı. Tanya’nın uçağı saat yediyi çeyrek geçe Adana’ya indi. Selma onu havaalanında karşıladı ve birlikte bir lokantaya gittiler. Adana’da hava çok sıcaktı, o yüzden lokantanın önünde, açık havada oturmayı tercih ettiler. Tanya ilk defa Adana kebabı yedi ve çok beğendi. Özellikle soğan salatası ve ezme salatası çok lezzetliydi. O kebabın yanında şalgam içti ama şalgamın tadını pek beğenmedi çünkü o çok tuzluydu. Onun yerine ayran ısmarladı. Ayran çok hoşuna gitti.

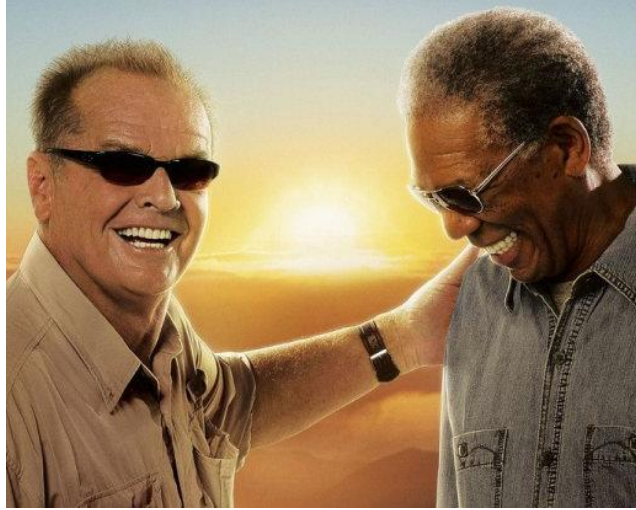
Ertesi gün Adana’yı gezdiler. Şehir merkezindeki Saat Kulesi ve onun yanındaki Ulu Camii Tanya’nın çok hoşuna gitti. Seyhan Nehri’nin üzerindeki Roma dönemi Taş Köprü de çok etkileyiciydi. Onlar Taş Köprü’nün yakınındaki yeni parkta dondurma yediler ve dinlendiler. Sonra parkın arkasındaki Adana Arkeoloji Müzesi’ni ziyaret ettiler. Öğleden sonra Selma onu

Çukurova Üniversite'sine götürdü. Üniversite, Seyhan Nehri üzerindeki baraj gölünün yanında, yüksek bir tepenin üzerindeydi. Tanya manzarayı çok beğendi ve birçok fotoğraf çekti.

Aşağıdaki sorulara cevap verin:

- 1- Tanya neden heyecanlıydı?
- 2- Onun uçağı saat kaçta Adana'ya indi?
- 3- Onu kim karşıladı?
- 4- Nereye gittiler, nerede oturdular?
- 5- Özellikle ne lezzetliydi?
- 6- Tanya kebabın yanında ne içti?
- 7- Ertesi gün nereyi gezdiler?
- 8- Onlar nerede dondurma yediler?
- 9- Daha sonra nereyi ziyaret ettiler?
- 10- Çukurova Üniversitesi neredeydi?

TÜRKÇE ÖĞRENİYORUZ 23. BÖLÜM

EGZERSİZ YAPMA

- Jack: Egzersiz olarak ne yaparsın?
- Morgan: Haftada bir yüzmeye giderim.
- Jack: Ben de üniversitede yüzerdim ama artık zamanım yok.
- Morgan: Bu hiç iyi değil. Sağlık için egzersiz gerçekten çok önemli.
- Jack: Biliyorum. Biraz şişmanlıyorum zaten. Eskiden bu kadar kilolu değildim.
- Morgan: Tamam, ben bugün yüzmeye gidiyorum. Benimle gelmek ister misin?
- Jack: Evet, isterim. Yeniden forma girmek istiyorum.

ALİŞTIRMALAR

İpucu kelimeleri kullanarak örnekteki gibi sorular sorun ve cevap verin.

1-

sen / egzersiz olarak
Yüzmeye gitmek

Sen egzersiz olarak ne yaparsın?
Haftada bir yüzmeye giderim.

Ahmet / eğlenmek için
Sinemaya gitmek

.....
.....

Siz / dinlenmek için
Her akşam / kitap okumak

.....
.....

Onlar / başarılı olmak için
Her zaman / çok çalışmak

.....
.....

2-

Ben / haftada bir yüzmek
ZamanBen haftada bir yüzerdim.
Ama artık zamanım yok.Sen / her gün işe yürüyerek gitmek
EnerjiOnlar / her yaz tatile gitmek
ParaAyşe / her gün evi temizlemek
İstekBiz / her sabah koşmak
Güç

3-

yüzmeye gitmek
Yeniden forma girmek istemekBenimle yüzmeye gitmek ister misin?
Evet isterim. Yeniden forma girmek istiyorum.Alışverişe gitmek
Bir çift çorap almak istemekParkta oturmak
Dinlenmek istemekEv ödevini yapmak
Yeniden ders çalışmak istemek**1. DERS****Geniş zamanın geçmişi** (used to): *Haftada bir yüzerdim.***Geniş Zaman**

O şimdi Vancouver'da yaşıyor.

Ali eskiden nerede **yaşardı**?O İstanbul'da **yaşardı**.O işe yürüyerek mi **giderdi**?Hayır, o otobüsle **giderdi**.O çok **çalışır mıydı**?Hayır, o tembeldi, çok **çalışmazdı**.**Geniş Zamanın Geçmişi**

Eskiden Adana'da yaşardı.

Ben havuzda **yüzerdim** / **yüzer miydim?** / **yüzmezdim**.Sen sinemaya **giderdin** / **gider miydin?** / **gitmezdin**.O şarkı söylerdi / söyler **miydi?** / **söylemezdi**.Biz Almanca öğrenirdik / öğrenir **miydik?** / **öğrenmezdik**.Siz kitap yazardınız / yazar **miydiniz?** / **yazmazdınız**.Onlar resim yapardı / yapar **miydi?** / **yapmazdı**.

The past of simple present tense shows habitual activity in the past.

Subject + verb stem + **-r (-ır, -ir, -er, -ar, -ur, -ür)** + **-dı** + personal ending.

.....

ALİŞTIRMALAR

1. İlkokulda ne yaptınız? İpuçlarını kullanarak bir soru cümlesi kurun ve sonra cevap verin:

Piyano çalmak	Sen ilkokulda piyano çalar mıydın?
Evet	Evet, ben ilkokulda piyano çalardım.
TV seyretmeyi sevmek?
Evet
Masa tenisi oynamak?
Hayır
Okula yürüyerek gitmek?
Evet
Bisiklete binmek?
Hayır
Sıkı çalışmayı sevmek?
Hayır

2- İpuçlarına göre sorular sorun ve cevap verin:

Ahmet komik fıkralar anlatmak	Ahmet eskiden komik fıkralar anlatır mıydı?
Evet,	Evet, o eskiden komik fıkralar anlatırdı.
Sen kremalı dondurma sevmek?
Hayır,
Siz klasik batı müziği dinlemek?
Evet,
Onlar tarih dersinden hoşlanmak?
Hayır,
Ece her yaz tatile gitmek?
Evet,

3- İpuçlarına göre olumsuz soru cümleleri kurun ve cevap verin:

Siz resim yapmak	Siz eskiden resim yapmaz mıydınız?
Hayır, flüt çalmak	Hayır, biz eskiden resim yapmazdık ama flüt çalardık.
Orhan bilgisayar tamir etmek?
Hayır, radyo tamir etmek

- Sen hızlı koşmak ?
Hayır, yavaş yürümek
- Onlar futbol maçına gitmek ?
Hayır, basketbol maçına gitmek
- Sen fotoğraf çekmek ?
Hayır, film çekmek

4- Resimlere göre sorulara cevap verin.

İbrahim Çallı

Kim güzel resim yapardı?...

İbrahim Çallı güzel resim yapardı.

İstanbul

İbrahim nerede yaşardı?

Belediye otobüsü

Sen işe neyle giderdin?

flüt

Elif lisede ne çalardı?

Tenis oynamak

O egzersiz olarak ne yapardı?

piknik

John ve Mine nereye giderdi?

pencere

Çocuklar nereden bakardı?

2. DERS

İki fiilli cümleler (infinitive + verb): Ben Türkçe öğrenmek istiyorum.

A- Fiil + istemek (verb + to want) is a special case as it causes no modification of the verb it governs:

Ben Türkçe **öğrenmek** istiyorum.

Sen her kış Ankara'ya **gitmek** istersin.

O kayak **yapmak** isterdi.

Biz futbol **oynamak** istemiyorduk.

Siz daima bizi **görmek** isteyeceksiniz.

Onlar sizinle **tanışmak** istediler.

Sizinle **tanışmamak** istediler = They wanted not to meet you.

Although, the above sentence is grammatically correct, it is preferred to say:

Sizinle tanışmak **istememediler** = They didn't want to meet you.

*In grammar, the infinitive is the form of a verb that has no inflection to indicate person, number, mood or tense. So here the first verb remains in the infinitive and only the verb **istemek** is conjugated.*

B- İsim olarak fiil (infinitive as subject)

(Türkçe) **öğrenmek** zor değildir.

Yüksek sesle konuşmamak gerekir.

Girmek yasaktır.

Bu dersi anlamamak imkânsızdır.

Ayrılmak kolay değildir.

Bilmemek mümkün değildir.

The infinitive is used as the subject (noun) in statements. It is possible to use them both in affirmative (*girmek yasaktır*) and negative (*konuşmamak gerekir*).

ALİŞTIRMALAR

1- İpucu kelimeleri kullanarak fiil + istemek ile farklı zamanlarda cümleler kurun.

Ben spor yapmak (*past continuous*)

Ben spor yapmak istiyordum.

O güneşlenmek (*present continuous*)

Biz Türkiye'de yaşamak (*present*)

Siz uzun elbise giymek (*past*)

Sen Türkçe film izlemek (*future*)

2- Aynı alıştırmaları **olumsuz** olarak yapın.

3- Farklı zamanlarda isim fiilleri kullanarak cümleler kurun. İpuçlarını kullanın.

Unutmak / kolay

Unutmak kolaydır.

Kütüphanede ders çalışmak / mümkün

.....

Sokakta yatmak / zor

.....

Seyahat etmek / ilginç

.....

4- Aynı alıştırmaları *değil* ile olumsuz olarak yapın.

3. DERS

A- Cümlenin nesnesi olarak infinitive (*Infinitive as object of the sentence*): *Ben Türkçe konuşmayı biliyorum.*

Fiilden isim + ismin hali + fiil

Ben yeniden işe **başlamayı** düşünüyorum.

Sen araba **kullanmayı** iyi bilirsin.

O Kanada'da **yaşamaya** alıştı.

Biz tavla **oynamaktan** hoşlanıyoruz.

Siz **gülmekten** korkuyorsunuz.

Onlar sizinle **tanışmakta** fayda görüyorlar.

The Infinitive being a noun can take all the suffixes that any other noun takes:

kullanma – y – ı (**-i hali - objective**)

kullanma – y – a (**-e hali – dative**)

kullanmak – ta (**-de hali – at, in, on**)

kullanmak – tan (**-den hali – from**)

B- Infinitive + için + fiil (infinitive + for (to) + verb) ile cümleler: *Türkçe konuşmak için çok çalışıyorum.*

Ben **çalışmak için** Türkiye'ye gittim.

Sen araba **almak için** çok çalışıyordun.

O Kanada'da **yaşamak için** çok uğraşiyor.

Biz tavla **oynamak için** pikniğe gideriz.

Siz **gülmek için** her şeyi yapar mısınız?

Onlar **başarılı olmak için** okuyorlar.

Başarılı **olmak için** çok çalışmak gerekir.

Türkçe **öğrenmek için** zamana ihtiyacım var.

Kanada'ya **gitmek için** çalışıyorlar.

Araba **almak için** ne yaparsın?

Infinitive + için is to do in English : Türkçe öğrenmek için ders çalışıyorum = I am studying to learn Turkish.

.....

ALİŞTIRMALAR

1- İpuçlarını kullanarak cümleler kurun:

Gina Türkçe konuşmak / bilmek	Gina Türkçe konuşmayı bilir.
Alisa ödev yapmak / unutmak
Ben müzik dinlemek / hoşlanmak
Sen seyahat etmek / nefret etmek
O tavla oynamak / bayılmak
Rachel soru sormak / sevmek
Bekircan öğretmek / zevk almak
Ece bisiklet sürmek / alışmak
Biz kahve içmek / sevmek

2- Infinitive + için ile cümleler kurun. İpucu kelimeleri kullanın:

Ben / ev almak / para biriktirmek	Ben ev almak için para biriktiriyorum.
O mektup yazmak / kalem aramak
Ali araştırma yapmak / kütüphaneye gitmek
Sen kilo vermek / egzersiz yapmak
Biz kilo almak / yemek yemek
Onlar gülmek / fıkra anlatmak
Alisa iyi vakit geçirmek / bizimle gelmek
Jane Türkçe öğrenmek / ders almak

KONUŞMA

Halikarnas Balıkçısı ve Bodrum

Karin: Bodrum çok güzel ve şirin bir kasaba. Onun hakkında daha çok şey öğrenmek isterim.

Mehmet: Bende çok güzel bir kitap var; onun ismi *Halikarnas Balıkçısı ve Bodrum*. Okumak ister misin?

Karin: Evet, çok isterim. Halikarnas Balıkçısı kimdir?

Mehmet: O çok ünlü bir yazardı. Eskiden Bodrum'da yaşırdı.

Yıllarca Bodrum ve çevresindeki eski uygarlıkları araştırdı. 1947 yılında İzmir'e taşındı.

O yıllarda turistler için rehberlik yapardı. Türkiye'yi ve özellikle Bodrum'u bütün dünyaya tanıttı.

Karin: Çok ilginç. Halikarnas ne demek?

Mehmet: Halikarnas Bodrum'un antik çağlardaki ismidir.

Karin: O bir balıkçı mıydı?

Mehmet: Eminim, o balık tutardı ama aslında o bir balıkçı değildi.

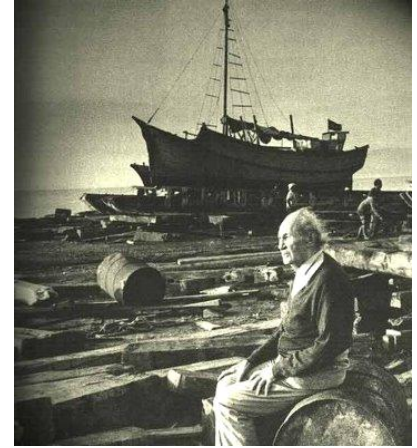
Onun gerçek ismi *Cevat Şakir Kabaağaçlı*'dır. **Halikarnas**

Balıkçısı onun takma adıdır. O kitaplarını ve makalelerini

bu isimle yayınlardı.

Karin: Harika, o kitabı okumak için sabırsızlanıyorum.

Mehmet: Tamam, yarın kitabı sana getiririm.

MERHABA

Yokuş başına geldiğinde,

Bodrum'u göreceksin.

Sanma ki sen,

Geldiğin gibi gideceksin.

Senden öncekiler de böyleydiler.

Akıllarını hep

Bodrum'da bırakıp gittiler.

OKUMA

Türkiye’de Şehir içi ve Şehirlerarası Yolculuk

Türkiye’de şehir içi ve şehirlerarası yolculuk yapmak çok kolaydır. Şehirlerarası otobüsler rahat ve elverişlidir çünkü her şehirden bir başkasına giden otobüsler vardır. Birçok otobüste bir tuvalet bile vardır. Ayrıca otobüs personeli çay, kahve ve kurabiye ikram eder. Türkiye içinde uçakla seyahat etmek de mümkündür. Birçok şehir ile İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirler arasında düzenli uçak seferleri vardır. Eskiden insanlar trenle seyahat ederlerdi ama şimdi daha çok otobüs ve uçakla gitmeyi tercih ediyorlar.

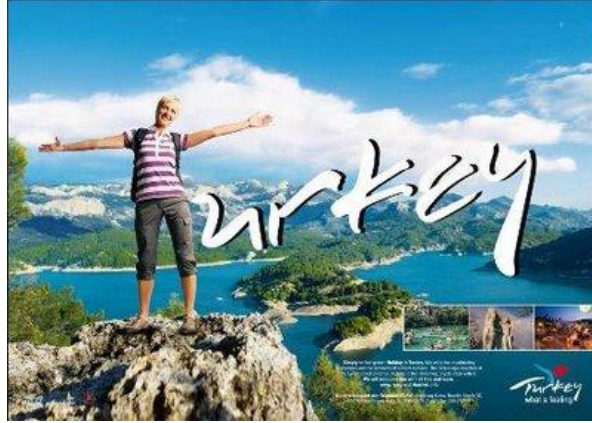

Şehir içinde ise belediye otobüsleri, dolmuşlar ve taksiler ulaşımı sağlar. Bazı şehirlerde metro da bulunur. Birçok şehirde belediye otobüslerinin yanında çok sayıda dolmuş çalışır. Dolmuş özel olarak tasarlanmış bir minibüstür. Bir dolmuş en fazla 12 veya 15 kişi taşıyabilir ama onlar otobüslerden hızlıdır. Belediye otobüslerinin aksine dolmuşları genellikle sahipleri sürer. Taksiler pahalıdır ama bazı insanlar şehir içinde daha rahat ve hızlı seyahat etmek için taksileri tercih eder.

Aşağıdaki sorulara cevap verin:

- 1- Türkiye’de seyahat etmek zor mudur?
- 2- Şehirlerarası otobüsler nasıldır?
- 3- Otobüs personeli ne ikram eder?
- 4- Nerelere düzenli uçak seferi vardır?
- 5- Eskiden insanlar neyle seyahat ederdi?
- 6- Şehir içinde ulaşımı neler sağlar?
- 7- Nerede metro vardır?
- 8- Genellikle dolmuşları kim sürer?
- 9- Bir dolmuş kaç kişi taşır?
- 10- İnsanlar ne için taksileri tercih eder?

TÜRKÇE ÖĞRENİYORUZ 24. BÖLÜM

TÜRKİYE GEZİSİNİ PLANLAMA

- Mary:** Merhaba Murat, sana harika bir haberim var. Bu yaz Türkiye’de iki hafta tatil yapacağım.
- Murat:** Bu çok güzel bir haber. Senin adına çok sevindim.
- Mary:** Sence kaç bavul götürmeliyim?
- Murat:** İki tane götür, bir büyük bir de küçük olan.
- Mary:** Yanıma ne kadar para almam gerekir?
- Murat:** Çok fazla değil. Sanırım bin dolar yeterli olur.
- Mary:** Orada görecek ilginç yerler var mıdır?
- Murat:** Türkiye’nin diğer ismi **Açık Hava Müzesi Ülke**’dir. Her şeyi görmek için sana iki hafta yetmez. Eminim bu geziden sonra sen bir daha Türkiye’ye gitmek isteyeceksin.

ALİŞTIRMALAR

İpucu kelimeleri kullanarak iki satırlık cümleler kurun.

1-

Yaz / Türkiye’de tatil yapmak
Çok güzel / senin adına sevinmek

Bu yaz Türkiye’de tatil yapacağım.
Bu çok güzel bir haber. Senin adına sevindim.

Hafta sonu / Kıbrıs’a gitmek
Çok harika / senin için sevinmek

.....
.....

Bu yıl / üniversiteye başlamak
Çok müthiş / seninle gurur duymak

.....
.....

2-		
Bavul götürmek	Kaç bavul götürmeliyim?	
İki / bir büyük bir küçük	İki tane götür, bir büyük ve bir de küçük (olan).	
Fıkra anlatmak?	
İki / bir kısa bir uzun	
Gömlek almak?	
İki / bir beyaz ve bir mavi	
Kitap okumak?	
İki / bir roman ve bir ders kitabı	
3-		
Yanıma ne kadar para almak	Yanıma ne kadar para almam gerekir?	
Çok fazla / bin dolar yeter	Çok fazla değil. Sanırım bin dolar yeter.	
Kaç şişe su almak?	
Çok fazla /iki şişe	
Emekli olmak için kaç yıl çalışmak?	
Çok fazla / birkaç yıl	
Bu ev için ne kadar para ödemek?	
Çok fazla değil / yüz bin Lira	

1. DERS

-meli, malı (*should*): *Para kazanmak için ne yapmalıyım? Sen para kazanmak için çalışmalısın.*

-meli, -malı (should)

-meli, malı in sentences

Ben çalış - **malı** – yım.

Ben şimdi okula git**meliyim**.

Sen çalış - **malı** – sın.

Sen bugün evde kal**malısın**.

O çalış – **malı**.

O her gün biraz yürü**meli**.

Biz çalış - **malı** – yız.

Biz bilgisayar kullan**malıyız**.

Siz çalış - **malı** – sınız.

Siz müzik dinle**melisiniz**.

Onlar çalış –**malı** (lar).

Onlar Türkçe öğren**meli** (ler).

questions and negatives

Ben çalış**malı mıyım**?

Hayır, sen çalış**mamalı**sın.

Kim araba sür**memeli**?

Sarhoş olan araba sür**memeli**.

Ne öğren**meliyiz**?

Her şeyi öğren**melisiniz**.

-meli, -malı works similar to *should* model auxiliary in English. Attach either **–meli** or **–malı** to the verb-stem depending on vowel harmony and then attach the appropriate personal ending.

ALİŞTIRMALAR

İpuçlarını kullanarak -meli, -malı ile cümleler kurun.

Bugün çok yoruldun. (sen / dinlenmek)	Dinlenmelisin.
O bugün çok uyudu. (o / artık uyanmak)
Ahmet'in başı ağrıyor. (o / aspirin içmek)
Benim uyukum var. (ben / uyumak)
Ders saat 1'de. (biz / geç kalmamak)
Cennet acıktı. (o / bir şeyler yemek)
Park temizdir. (siz / yere çöp atmamak)

2. DERS

zorunda olmak (*have to*), **mecbur olmak** (*must*): *Saat 8'de okulda olmak zorundayım. Üniversiteye gitmeye mecburum.*

Zorunda olmak (have to)

Ben çalışmak **zorundayım**.

Sen çalışmak **zorundasın**.

O çalışmak **zorundadır**.

Biz çalışmak **zorundayız**.

Siz çalışmak **zorundasınız**.

Onlar çalışmak **zorunda** (lar) **dır**.

zorunda olmak in sentences

Ben eskiden çok iş yapmak **zorundaydım**.

Sen Almanca öğrenmek **zorunda değildin**.

O sabah erken kalkmak **zorundadır**.

Biz her fikraya gülmek **zorunda değiliz**.

Siz her işi elinizle yapmak **zorunda mısınız?**

Onlar işi bırakmak **zorunda değiller** (dir).

Subject + infinitive + **zorunda** + tense ending + personal ending.

Bir şey yapmaya mecbur olmak (must)

Ben çalışmaya **mecburum**.

Ben senin faturalarını ödemeye **mecbur muyum?**

Sen çalışmaya **mecbursun**.

Sen ekmek parını kazanmaya **mecburdun**.

O çalışmaya **mecburdur**.

O İngilizce konuşmaya **mecbur değildir**.

Biz çalışmaya **mecburuz**.

Biz araştırma yapmaya **mecbur muyduk?**

Siz çalışmaya **mecbursunuz**.

Siz sorunlarınıza çare bulmaya **mecbursunuz**.

Onlar çalışmaya **mecbur** (lar).

Onlar buraya gelmeye **mecbur değillerdi**.

Subject + noun from verb + -e hali (with the buffer **y**) + **mecbur** + tense ending + personal ending.

ALİŞTIRMALAR

1- **zorunda olmak** ile cümleler kurun, ipuçlarını kullanın.

Ben / saat 8.5'ta işe gitmek	Saat 8.5' ta işe gitmek zorundayım.
O / bu yıl okula başlamak
Sen / her gün iki sayfa kitap okumak
Biz / dün evi temizlemek
Siz / sabah 6.15'te kalkmak
Balıkçılar balık yakalamak

2- Aynı alıştırmaları **soru, olumsuz ve olumsuz soru** cümleleri olarak yapın.

3- **mecbur olmak** ile cümleler kurun, ipuçlarını kullanın.

Öğrenciler ders çalışmak (<i>present</i>)	Öğrenciler ders çalışmaya mecburdur.
Aşçı yemek pişirmek (<i>past</i>)
Türk erkekleri askere gitmek (<i>present</i>)
Biz yürümek (<i>past</i>)
Siz küçük bir evde oturmak (<i>present</i>)
O annesinin dediğini yapmak (<i>past</i>)

4- Aynı alıştırmaları **soru, olumsuz ve olumsuz soru cümleleri** olarak yapın.

3. DERS

lazım ve gerek (*necessary – required to – need to*): *Benim şimdi gitmem lazım (gerekiyor).*

-mak, -mek lazım (required to, need to)

Benim sabah okulda olmam lazım.	Benim ne zaman okulda olmam lazım?
Senin sabah okulda olman lazım.	Senin saat sekizde okula gitmen lazım mıydı?
Onun sabah okulda olması lazım.	Onun saat altıda eve gelmesi lazım değil.
Bizim sabah okulda olmamız lazım.	Bizim her gün ders çalışmamız mı lazım?
Sizin sabah okulda olmanız lazım.	Sizin şimdi okulda olmanız lazım değil mi?
Onların sabah okulda olmaları (olması) lazım.	Onların sabah okulda olmaları lazım mı?

-mak, -mek gerekiyor, gerekir, gerekirdi, gerekiyordu, gerekecek (required to, need to)

Benim konuşmam gerekiyor.	Benim ne yapmam gerekiyor?
Senin konuşman gerekiyor.	Senin konuşman gerekiyor mu?
Onun konuşması gerekiyor	Onun çalışması gerekmiyor.
Bizim konuşmamız gerekiyor.	Bizim konuşmamız gerekti.
Sizin konuşmanız gerekiyor.	Sizin yazmanız gerekmiyor muydu?
Onların konuşmaları gerekiyor.	Onların anlamaları gerekir.

Piknik için ne lazım?	Ne gerekli?	Neye gerek var?
Bıçak lazım mı?	Çatala gerek var mı?	Çatal gerekli mi?
Bıçak lazım değil mi?	Konuşmaya ne gerek var? (konuşmama, konuşmana ...)	
Açıkça konuşmak lazım.	Tartışmaya gerek yok.	Tartışma(k) gerekli değil mi?

-mak lazım and **-mak gerek** mean **necessary to, required to, or need to** in English. While the main verb is conjugated the secondary verb takes possessive case.

ALİŞTIRMALAR

-mak gerek ve **-mak lazım** ile farklı zamanlarda cümleler kurun. İpuçlarını kullanın.

Ben / bu yaz Türkiye’de olmak (<i>lazım</i>)	Benim bu yaz Türkiye’de olmam lazım.
Sen / yarın Van’a gitmek (<i>gerek</i>)
O / dün ders çalışmak (<i>lazım</i>)
Biz / geçen hafta faturayı ödemek (<i>gerek</i>)
Siz / kışın sıcak tutan elbise giymek (<i>lazım</i>)
Onlar / kahvaltı için ekmek yapmak (<i>gerek</i>)
Volker / bu yıl Türkçe öğrenmek (<i>lazım</i>)

4. DERS

kaç or kaç tane (*how many*), **ne kadar** (*how much*): **Kaç tane** *bavul almalıyım? Ne kadar paraya ihtiyacım var?*

A- **Kaç** (*how many*)

Kaç tane (*how many pieces*) (sayılabilir isimler)

Kaç yumurtaya ihtiyacın var?

Kaç tane limon alacaksın?

Kaç ekmek?

Kaç kişi Türkçe öğreniyor?

Masada **kaç tane** bardak var?

Kaç para?

Kaç öğrenci var?

Otobüste **kaç tane** yolcu var?

Kaç zaman?

Use **kaç** or **kaç tane** with count nouns: bir elma, iki kişi, üç tabak v.b. **Tane** (piece) reinforces the meaning in a sentence.

B- **Ne kadar** (mass nouns - küme isimler)

birim olarak sayılabilir küme isimler

Ne kadar şeker istersin?

Kaç kilo şeker istersin?

Ne kadar para istiyorsun?

Ne kadar su içersin?

Kaç bardak su içersin?

Ne kadar zamana ihtiyacın var?

Ne kadar peynir alacaksın?

Kaç kilo peynir alacaksın?

Use **ne kadar** with mass nouns: **su, zaman, para, süt** etc. Mass nouns are countable in units: **bir bardak su, üç kilo peynir** etc.

ALİŞTIRMALAR

1- Türk Kanada Cemiyeti bir piknik planlıyor. Her şeyden **ne kadar** ve **kaç tane** almalılar?

-meli, -malı

Onlar köfte yapmayı düşünüyorlar.

Kaç tane köfte almalılar?

gerek

Onlar gazoz almak istiyorlar.

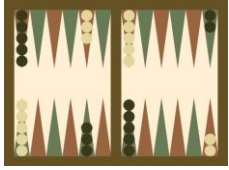
.....?

lazım

Onlar çay ikram etmek istiyorlar

.....?

- Çay için şeker lazım. *gerek*
- Onlar kağıt tabak alacaklar *-meli. -malı*
- Salata için marul alacaklar. *gerek*
- Köfte ekmeği almalılar. *-meli. -malı*
- Plastik çatal alacaklar *lazım*
- Plastik bardağa ihtiyaçları var. *-meli. -malı*
- Tavla takımı götürecekler. *gerek*

KONUŞMA

Hasan: Kızım Hatice doktor olmak istiyor. Ona ne tavsiye edersin?

Ece: Bu çok iyi bir fikir. Doktorluk iyi bir meslektir.

Hasan: Kaç yıl okuması gerekir?

Ece: Tıp fakültesinde eğitim altı yıl sürüyor.

Hasan: Bu çok uzun bir süre. Tıp eğitimi pahalı mıdır?

Ece: Pek ucuz sayılmaz. Yıllık iki bin lira civarında, sanırım.

Hasan: Evet, oldukça pahalı. Sanırım gelecek yıl çok çalışmam gerekecek. Kızımın eğitimi için daha fazla para kazanmam lazım.

Ece: Okul parasının dışında eğitim araç ve gereçlerini de düşünmen gerekir.

Hasan: Öyle mi? Sence her yıl kaç para gider?

Ece: En az bin lira gider. O buradaki bir tıp fakültesine mi gidecek?

Hasan: Doğrusu bilmiyorum. O henüz üniversite sınavına girmedir.

Ece: Üniversite sınavına ne zaman girecek?

Hasan: Gelecek Haziran'da.

Ece: O çok zor bir sınavdır. Bunu hiç düşündü mü? Sınav için çok çalışması gerekecek.

Hasan: Evet, o da biliyor ve bugünlerde çok çalışıyor. Ayrıca sınava hazırlanmak için özel dershaneye gidiyor.

Ece: O üniversite sınavından sonra da çok çalışmak zorunda olacak. Her gün okula gitmeye mecbur. Laboratuvar çalışmalarına katılması gerekecek. Kan görmeye alışması lazım.

Hasan: Uf, hiç kolay gibi görünmüyor. Ama o doktor olmayı çok istiyor. O nedenle herşeyi kabul edecek ve çok çalışacak. Tabii onun okul masrafları için ben de çok çalışmalıyım. Belki şimdiden para biriktirmem gerekir. Paramızı idareli kullanmamız lazım.

Ece: Eğitim çok önemli. Kızımın çok iyi bir eğitim alması lazım. O çok iyi bir çocuk ve çok çalışkan bir öğrenci. İyi bir eğitimi hak ediyor. Ben onun çok başarılı olacağına inanıyorum.

Hasan: Güzel sözlerin için çok teşekkür ederim. Bunları ona anlatacağım. Eminim o da çok mutlu olacak.

Ece: Umarım gelecek yıl üniversite sınavını kazanır ve tıp fakültesine gider. Başarılar diliyorum.

OKUMA

Haftalık alışverişi planlama

Yusuf Demir dar gelirli bir lise öğretmenidir. Onun iki kızı ve iki oğlu var. Yusuf Bey'in eşi Döndü Hanım evkadınıdır. O yüzden tek maaş ile idare etmek zorundalar. Bugün Yusuf Bey ve eşinin haftalık alışverişlerini yapmaları gerekiyor. Önce evdeki erzakları kontrol ediyorlar. Yusuf Bey soruyor: Peynir ve zeytinimiz var mı? Tereyağı almamız gerekiyor mu? Sıvı yağ almamız mı? Kaç tane yumurtaya ihtiyacımız var? Çamaşır deterjanı lazım mı? Makarna ve un almamız gerekiyor mu?

Yusuf Bey'in eşi evdeki erzaklara bakıyor ve bir liste yapıyorlar. Sonra birlikte büyük bir alışveriş merkezine gidiyorlar ve tekerlekli bir sepet alıyorlar. Çocuklar makarna ve böreği çok seviyor, o nedenle onlar önce un, şeker, makarna ve sıvı yağ alıyor. Ayrıca iki düzine yumurta, bir kilo siyah zeytin ve bir kilo da beyaz peynir almaları gerekiyor. Kahvaltı için reçel almıyorlar çünkü geçen ay Döndü Hanım taze şeftali, vişne ve çilekten reçel yaptı. Onların birkaç kilo koyun etine ve iki tane pilice ihtiyaçları olacak. Dar gelirli bir aile olarak sebze almak için mahalle pazarına gitmeyi tercih ediyorlar çünkü pazardaki sebze ve meyveler daha ucuzdur.

Yanlarında yeterince para yok, o yüzden ödemeyi kredi kartı ile yapıyorlar. Fatura çok kabarık.

Yusuf Bey ailesine bakmak için çok çalışmak zorunda.

Aşağıdaki sorulara cevap verin:

- 1- Yusuf Demir nasıl bir öğretmendir?
- 2- Onun kaç çocuğu vardır?
- 3- Onun eşi ne iş yapar?
- 4- Bugün onların ne yapması gerekiyor?
- 5- Önce neyi kontrol ediyorlar?
- 6- Alışveriş için nereye gidiyorlar?
- 7- Çocuklar ne yemeyi çok seviyor?
- 8- Kaç tane yumurta alıyorlar?
- 9- Döndü Hanım geçen ay ne yaptı?
- 10- Yusuf Bey ne için çok çalışmak zorunda?

TÜRKÇE ÖĞRENİYORUZ 25. BÖLÜM

BİRİSİNE YARDIM ETME

- Melis:** Mehmet, bir dakika bana yardım edebilir misin?
- Mehmet:** Tabi, senin için ne yapabilirim?
- Melis:** Yemek yapıyorum ve biraz zeytin yağına ihtiyacım var. Yağ şişesini getirebilir misin?
- Mehmet:** Tamam. Tuza da ihtiyacın olacak. Tuzluğu da alıp geleyim mi?
- Melis:** Çok iyi olur, teşekkür ederim. Biraz da karabiber getirebilir misin?
- Mehmet:** Bir bakayım evde var mı. Yoksa gidip alırım.
- Melis:** Sen harika bir yardımcıydın. Bütün yardımların için teşekkür ederim.
- Mehmet:** Bir şey değil. Sana yardım etmek benim için bir zevktir.

ALİŞTIRMALAR

İpucu kelimeleri kullanarak iki satırlık cümleler kurun.

1-

Mehmet / bana yardım etmek

Mehmet, bana yardım edebilir misin?

Tabi/ senin için ne yapmak

Tabi. Senin için ne yapabilirim?

Hasan / benimle yemek yapmak

.....

Olur / ne pişirmek

.....

Ayşe / bana biraz kitap okumak

.....

Tabi / senin için ne okumak

.....

2-		
Tuz	Tuza ihtiyacın olacak.	
Tuzluğu getirmek	Tuzluğu getireyim mi?	
salça?	
salça kavanozunu getirmek	
Yağ?	
Yağ Şişesini getirmek	
Pirinç?	
Pirinç torbasını getirmek	
3-		
Biraz karabiber getirmek	Biraz karabiber getirebilir misin?	
Gidip getirmek	Tamam Şimdi gidip getiririm.	
Uzun bıçağı bulmak?	
Arayıp bulmak	
Tavayı Arzu'ya götürmek?	
Gelip götürmek	
Bana 15 lira borç vermek?	
Bankadan çekip vermek	

1. DERS

-ebilmek, -abilmek (*can, may, might*): *Türkçe konuşabilir misin? Evet, konuŐabiliyim.*

-ebilir, -abilir

Sorular

Ben Türkçe konuş – abilir – im.	Konuş – abilir miyim? (Can, May, Might I speak?)
Sen Türkçe konuş – abilir - sin.	Gel- ebilir misin? (Can, May, Might you come?)
O Türkçe konuş – abilir .	Oku – y - abilir mi? (Can, May, Might s/he read?)
Biz Türkçe konuş – abilir – iz.	Otur – abilir miyiz? (Can, May, Might we sit?)
Siz Türkçe konuş – abilir – siniz.	Gid – ebilir misiniz? (Can, May, Might you go?)
Onlar Türkçe konuş – abilir – (ler).	Syle – y - ebilirler mi? (Can, May, Might they say?)

-ebilmek, -abilmek work similar to *can, able to, may, might* model auxiliaries in English. Attach either -ebilir or -abilir to the verb-stem depending on vowel harmony and then attach the appropriate personal ending. *Affirmative*: **Subject + verb stem + -abilir / -ebilir + personal ending.** *Question*: **Subject + verb stem + -abilir / -ebilir + mi + personal ending.**

.....

ALİŞTIRMALAR

İpuçlarını kullanarak **-abilir, -ebilir** ile sorular sorun ve olumlu cevap verin.

Halil / basketbol oynamak
Evet

Halil basketbol oynayabilir mi?
Evet, o basketbol oynayabilir.

Ben / bisiklet sürmek
Evet

.....?
.....?

Sen / her yıl Türkiye'ye gitmek
Evet

.....?
.....?

Biz / arkadaş olmak
Evet

.....?
.....?

Siz / hızlı yürümek
Evet

.....?
.....?

Onlar / bilgisayar kullanmak
Evet

.....?
.....?

Barbara ve Ali evlenmek
Evet

.....?
.....?

2. DERS

-ebilmek, -abilmek ile olumsuz cümle ve olumsuz soru (*Negatives and negative interrogatives with can, may, might*): *Türkçe konuşamam Türkçe konuşamaz mısın?*

Olumsuz

Konuş – **a** - **mam**.

Gel – **e** - **mezsın**.

Oku – y – **a** - **maz**.

Otur – **a** - **mayız**.

Gid – **e** - **mezsınız**.

Söyle – y – **e** - **mezler**.

Olumsuz Soru

Konuş – a - **maz mıyım**?

Gel – e - **mez misin**?

Oku – ya - **maz mı**?

Otur – a - **maz mıyız**?

Gid – e - **mez misiniz**?

Söyle – ye - **mezler mi**?

Negative of **-ebilmek, -abilmek** is very similar to the simple present tense negative. Add **-a** or **-e** after verb stem and then attach the negative ending **-ma** or **-me** and finally the appropriate personal ending.

Subject + verb stem + -a / -e + -ma / -me + personal ending.

The meaning differences of **can, may, might** are understood from the context:

can: Ben sandalyeyi **kaldırabilirim** ama kanepeyi **kaldıramam** (*I can lift the chair but I can't lift the sofa*).

Bugün sinemaya **gidemem** çünkü param yok. (*I can't go to the movies today because I don't have money*).

might: Bu hafta sonu İstanbul'a **gidebilirim** ama **gitmeyebilirim de**. (*This weekend I might go to İstanbul but also I might not go*).

The negative of **might** is different from the negative of **can**: **yapabilirim – yapmayabilirim**.

Bu film bence çok güzel ama sen **sevebilirsin** veya **sevmeyebilirsin**. (*This movie is very good but you might like it or not like it*).

may: Çocuklar parkta **oynayabilir mi?** Hayır, **oynayamazlar** çünkü hava çok soğuk. (*May the children play in the park? No, they may not because it is very cold*).

Polite questions:

Bana yardım **edebilir misin**, lütfen? (*Can you please help me?*)

Tuzu **verebilir misin?** (*Can you pass the salt?*)

Ahmet ile **konuşabilir misiniz**, lütfen? (*Can you please speak with Ahmet?*)

ALİŞTİRMALAR

1- **-ebilmek, -abilmek** ile sorular sorun ve olumsuz cevap verin. İpuçlarını kullanın.

Ben / dışarı çıkmak

Ben dışarı çıkabilir miyim?

Hayır,

Hayır, sen dışarı çıkamazsın.

Ali / bizimle kalmak

.....?

Hayır,

.....

Sen / her gün 10 km koşmak

.....?

Hayır,

.....

Biz / şimdi yemek yemek

.....?

Hayır,

.....

Siz / şarkı söylemek

.....?

Hayır,

.....

Onlar balık yakalamak

.....?

Hayır,

.....

2- İpuçlarını kullanarak **-ebilmek, -abilmek** ile olumsuz sorular sorun ve cevap verin.

Ben evde ders çalışmak

Ben evde ders çalışamaz mıyım?

Hayır,

Hayır, çalışamazsın.

Sen yemek pişirmek?
Hayır,
O bir araba satın almak?
Evet,
Biz tıp okumak?
Evet,
Siz yemek masasını kaldırmak?
Hayır,
Onlar gitar çalmak?
Hayır,

3. DERS

Farklı zamanlarda **-ebilmek, -abilmek** ile cümleler (*can, may and might in different tenses*): *Ben okuyabildim. Sen okuyabileceksin.*

<u>affirmative</u>	<u>question</u>	<u>negative</u>
Ben Türkçe öğren - <u>ebilir</u> – im.	Öğrenebilir miyim?	Öğrenemem.
Sen Türkçe öğren – <u>ebiliyor</u> - sun.	Öğrenebiliyor musun?	Öğrenemiyorsun.
O Türkçe öğren – <u>ebildi</u> .	Öğrenebildi mi?	Öğrenemedi.
Biz Türkçe öğren – <u>ebiliyorduk</u> - k.	Öğrenebiliyor muyduk?	Öğrenemiyorduk.
Siz Türkçe öğren – <u>ebileceksiniz</u> - siniz.	Öğrenebileceksiniz mi?	Öğrenemeyeceksiniz.

Subject + object + **verb stem-ebilir (-abilir)** + personal ending

ALİŞTIRMALAR

1-Farklı zamanlarda **-ebilmek, -abilmek** ile sorulara cevap verin.

Sen Türkçe konuşabiliyor musun?	Evet, ben Türkçe konuşabiliyorum.
John otobüs bileti alabildi mi?	Evet,.....
Sen eskiden hızlı yürüyebiliyor muydun?	Evet,.....
Biz erken gidebilecek miyiz?	Evet,.....
Onlar sabah erken kalkabilir mi?	Evet,.....
Hüseyin sınıfı geçebildi mi?	Evet,.....
Murat partiye katılabilecek mi?	Evet,.....

2- Aynı sorulara **olumsuz** cevap verin.

3- **-ebilmek, -abilmek** ile bilgi sorularına cevap verin.

Kim iyi yemek yapabilir?	Hatice.....
İzmir'e neyle gidebiliriz?	Otobüsle.....
Kimle konuşabildiler?	Hasan ile.....
Ne kötü kokabilir?	Bayat yemek.....
Kim okyanusta yüzebiliyordu?	Ben.....

4. DERS

-ip, -mak cümleleri (... *and do statements*): *Ahmet kitabı alıp gitti.*

Ben yemek yiy – **ip** çalışmaya devam ettim.

Sen televizyon seyred - **ip** yatıyorsun.

O çok çalış - **ip** para kazanır.

Biz sık sık gel - **ip** giderdik.

Siz otur - **up** konuşuyordunuz.

Onlar bir fıkra anlat - **ip** gülecekler.

Sentences with **-ip, -ip, -up, -üp** and **-mek / -mak** indicate two actions committed right after one another. The first verb takes one of the **-ip, -ip, -up, -üp** endings depending on vowel harmony while the main verb is conjugated.

ALIŞTIRMALAR

1- -ip, -mak ile farklı zamanlarda cümleler kurun. İpuçlarını kullanın.

Ben bu yaz Türkiye'ye gitmek gelmek (*future*) Ben bu yaz Türkiye'ye gidip geleceğim.

Sen o kitabı bugün okumak bitirmek (*s. present*)

O erkenden yatmak uyumak (*past*)

Biz evi silmek süpürmek (*p. continuous.*)

Siz bizi bırakmak gitmek (*past continuous*)

Onlar oturmak kitap yazmak (*used to*)

Gençler şarkı söylemek dans etmek (*past*)

2- **-ip, -mak** ile deyimler.

Ali bütün yemekleri **silip süpürdü**. (*He ate up all the food*) silip süpürmek

Biz bu hikayelere **gülüp geçeriz**. (*We don't care about these stories*) gülüp geçmek

Biz hep fıkra **anlatıp durduk**. (*We kept telling jokes*) anlatıp, gülüp, konuşup, ... durmak

Siz onun hakkında **atıp tutuyorsunuz**. (*You always talk negatively about him*) atıp tutmak

Sizin söyledikleriniz bana **vız gelip tırıs gider**. (*I don't care a bit for what you say*) vız gelip tırıs gitmek

O herkesle **düşüp kalkar**. (*He consorts with everyone*) düşüp kalkmak.

O elindeki paraları **har vurup harman savurdu**. (*He wasted all his money*). har vurup harman savurmak

5. DERS

-ayım / -eyim; -ayım mı? /elim mi? Cümleleri (*let me/us do; shall we do?*): *Sana yardım edeyim. Sinemaya gidelim mi?*

Let me / Let us

Shall I / we?

Ceketimi alayım

Ceketimi alayım mı?

Sana para vereyim.

Sana para vereyim mi?

Ona hediye götürelim.

Ona hediye götürelim mi?

Karşıya geçeyim.

Karşıya geçeyim mi?

Türkçe öğrenelim.

Türkçe öğrenelim mi?

Add **-eyim** (*let me*) / **-elim** (*let us*) onto the verb stem to give the meaning *let me... / let us...*

Add the question word **mı / mi** onto the sentence with **-eyim / -elim** to give the meaning *shall I...? / shall we...?*

ALİŞTIRMALAR

-ayım mı /elim mi ile sorular sorun:

Yorgun görünüyorsun (*ben/ bir sandalye getirmek*) Sana bir sandalye getireyim mi?

Sen açsın (*biz/yemek yapmak*)

Suzan susadı. (*ben/su getirmek*)

Telefon çalıyor. (*ben/cevap vermek*)

Rüzgâr esiyor. (*biz/pencereyi kapatmak*)

Film bitti. (*biz/eve gitmek*)

KONUŞMA

Osman: Bu gece dışarıya çıkalım mı? Evde oturmaktan sıkıldım.

Gülay: İyi olur, çıkalım. Televizyonda da ilginç bir şey yok.

Osman: Nereye gitmek istersin?

Gülay: Önce yemeğe sonra da sinemaya gidebiliriz.

Osman: Dışarıda yemek yiyelim ama ben sinemaya gitmek istemiyorum. Sinema TV'den farklı değil.

Gülay: Peki, bir tiyatro oyunu izleyebilir miyiz?

Osman: Olur, tiyatro iyi bir fikir. Cüzdanımı alıp geleyim, sonra çıkarız.

Gülay: Tamam, ben de ceketimi alayım. Arabanın anahtarı sende mi?

Osman: Hayır, bende değil. Dün araba sendeydi. Bugün onu hiç görmedim.

Gülay: Ben de görmedim. Nereye koyduğumu hiç hatırlamıyorum.

Osman: Çantanın içinde olabilir mi?

Gülay: Bir dakika, bakıyorum. Hım hayır, burada yok. Nereye bıraktım acaba?

Osman: Yatak odasına bak, yatağın yanındaki masanın üzerinde olabilir.

Gülay: Orada olacağını sanmıyorum. Arabanın anahtarını yatak odasına hiç götürmem. Sana vermediğimden emin misin? Sana verdim gibi hatırlıyorum.

Osman: Kesinlikle eminim, bana vermedin.

Gülay: O zaman arabaya boş verelim. Yürüyerek gidelim, olmaz mı?

Osman: Neden olmasın! Zaten park ücretleri çok yüksek. Ayrıca akşam saatlerinde trafik çok

sıkışık oluyor. Ama hızlı yürümemiz gerekecek. Biraz acele edebilir misin?

Gülay: Tamam ceketimi ve ayakkabılarımı giyeyim, hemen çıkalım.

Osman: Cekete gerek yok. Bugün gündüz hava çok güzeldi. Şimdi biraz serin olabilir ama çok soğuk olmayacaktır.

Dışarıda:

Gülay: Hava iyi mi diyordun? Bak yağmur yağıyor. Hem de çok soğuk. Bence bu havada yürümemeliyiz. Islanıp hastalanabiliriz.

Osman: Haklısın, geri dönelim.

Evde:

Osman: Gülay, sana bir şey söyleyeceğim ama bana kızma lütfen. Arabanın anahtarını buldum. Cebimdeymiş!

OKUMA

Ankara'da bir günde ne yapabilirim?

Ankara Türkiye'nin başkentidir ve çok eski bir şehirdir. Hitit döneminde ismi Ankuwash, Roma döneminde Ankyra ve Selçuk döneminde Angora'ydı. 1930 yılında Ankara ismini aldı. Ankara'da bir günde birçok şey yapabilirsiniz. Görebileceğiniz birçok müze ve sanat galerisi vardır. Ankara Kalesi, Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Etnografya Müzesi, Kurtuluş Savaşı Müzesi, Ankara Devlet Resim ve Heykel Müzesi ve Anıtkabir görülmesi gereken en önemli yerlerdir. Ayrıca Ulus Meydanı yakınındaki Roma Hamamını ve Hacı Bayram Camii'nin

bitişindeki Augustus Tapınağını ziyaret edebilirsiniz. Valilik binasının önündeki Julian sütunu da görmeye değer bir anıttır. Ankara'ya gidenler mutlaka Anıtkabir'i ziyaret etmelidir. Orada Atatürk'ün mezarı dışında göreceğ bir dizi anıt ve bir de müze vardır. İsterseniz Ankara'nın 90 km batısında, Frigya kralı Midas'ın mezarını da gezebilirsiniz. Ankara'da gidecek birçok tiyatro ve sinema vardır. Yorulunca Kuğulu Park veya Gençlik Parkında oturup dinlenebilir, bir bardak nefis Türk çayı içip simit yiyebilirsiniz.

Farklı renkli gözleri ile Ankara kedileri ve kıvrıkcık postları ile Ankara keçileri çok ünlüdür. Ankara ziyaret etmek için ilginç bir şehirdir.

Aşağıdaki sorulara cevap verin:

- 1- Ankara hangi ülkenin başkentidir?
- 2- Roma döneminde Ankara'nın ismi neydi?
- 3- Şehir ne zaman Ankara ismini aldı?
- 4- Görülmesi gereken en önemli yerler nelerdir ?
- 5- Roma hamamı nerededir?
- 6- Orada hangi tapınağı ziyaret edebilirsiniz?
- 7- Hangi anıt görmeğe değerdir?
- 8- Ankara'ya gidenler mutlaka nereyi ziyaret etmelidir?
- 9- Ankara'da hangi hayvanlar ünlüdür?
- 10- Nerede oturup dinlenebilirsiniz?

TÜRKÇE ÖĞRENİYORUZ

26. BÖLÜM

BİR SEYAHATTEN SONRA İŞYERİNE DÖNME

- Güler:** Hoş geldiniz Vedat Bey. Neden bizi arayıp haber vermediniz? Sizi havaalanında karşılayabilirdik.
- Vedat:** Hoş bulduk Güler Hanım. Yolculuğum çok yoğun ve yorucuydu, o yüzden sizi arayamadım. Ayrıca işlerimin hepsini bitiremedim. Bugün birkaç saat daha çalışmam gerekiyor.
- Güler:** Size çay veya kahve getirmemi ister miydiniz?
- Vedat:** Bir bardak demli çay alabilirim. Türk çayını özledim doğrusu. Avrupa’da bizdeki gibi çay yapmıyorlar.
- Güler:** Hemen getiriyorum. Başka bir isteğiniz var mıydı?
- Vedat:** Evet, Almanya dosyasını da getirebilir misiniz acaba?
- Güler:** O dosyayı henüz tamamlayamadım. Yarın getirsem olur mu?
- Vedat:** Olur. Ben de biraz dinleneyim.

ALİŞTIRMALAR

İpucu kelimeleri kullanarak yeni cümleler kurun.

1-

(Siz) / bizi aramak

Neden bizi aramadınız?

Arayamamak

Çok meşguldüm, arayamadım.

Murat / benimle konuşmak

.....

Konuşamamak

.....

Lale / onları dinlemek

.....

Dinlememek

.....

2-		
ben / bütün gün çalışmak	Benim bütün gün çalışmam gerekti.	
Ali / bütün sabah ders çalışmak	
Kadir ve Ayşe / evi temizlemek	
Sen ve ben / bütün kış bot giymek	
3-		
Çay içmek istemek	Çay içmek ister miydiniz?	
Evete	Evete, isterdim. (<i>isterim</i>)	
Çayınız için şeker istemek?	
Evete?	
Dans etmek istemek?	
Evete?	
Tatil yapmak istemek?	
Evete?	
4-		
Para	Biraz paraya ihtiyacım var.	
100 TL / borç vermek	Bana 100 TL borç verebilir miydin?	
Kahve	
Bir fincan / ödünç vermek?	
Zaman	
Birkaç dakika / beklemek?	
Zeytin yağı	
Bir bardak / getirmek?	

1. DERS

dilek soruları ve cevapları (*would like to*): Çay içmek ister **miydiniz?** Evete, iyi olurdu.

-ister miydin? (*casual*)

-ister miydiniz? (*polite*)

(siz) Benimle dans etmek ister **miydiniz?** -Evete, sizinle dans etmek **isterdim**.

(sen) Bu yaz nereye gitmek ister**din?** -Türkiye'ye gitmek **isterdim**.

(o) Bizimle oturmak ister **miydi?** -Evete, çok **isterdi**.

Subject + infinitive + **ister miydi** + personal ending

... **-mek / -mak isterdim** is the polite for **-mek / -mak isterim** (simple present tense).

<u>Soru</u>	<u>olumlu cevap</u>	<u>olumsuz cevap</u>	<u>olumsuz soru</u>
ister miydim ?	isterdim	istemezdim	istemez miydim?
ister miydin ?	isterdin	istemezdin	istemez miydin?
ister miydi ?	isterdi	istemezdi	istemez miydi?
ister miydik ?	isterdik	istemezdik	istemez miydik?
ister miydiniz ?	isterdiniz	istemezsiniz	istemez miydiniz?
isterler miydi ?	isterlerdi	istemezlerdi	istemezler miydi?

ALİŞTIRMALAR

1- İpuçlarını kullanarak **-mak isteri(m)** cümlelerini **-mak isterdi(m)** cümlelerine çevirin.

Halil / basketbol oynamak

Halil basketbol oynamak ister.
O basketbol oynamak isterdi.

Ben / denizde yüzmek

.....
.....

Sen / her yıl Türkiye'ye gitmek

.....
.....

Biz / arkadaş olmak

.....
.....

Siz / Türkçe öğrenmek

.....
.....

Onlar / şarkı söylemek

.....
.....

Ali şiir okumak

.....
.....

2- Resimlere göre cümleleri tamamlayın.

Ben Avrupa'ya gitmek isterdim
Türkiye'ye de gitmek ister miydin?
Evet, isterdim.

Ali bir film seyretmek isterdi.

Bir tiyatro oyunu.....

Hayır,.....

Biz Matematik çalışmak isterdik.

Coğrafya.....

Evet,

O elbise giymek isterdi.

Etek

Hayır,

Havva çay içmek isterdi.

Süt

Evet,

Onlar kebab yemek isterlerdi.

Döner kebabı

Hayır,

Biz portakal suyu içmek isterdik.

Nar suyu.....

Evet,

2. DERS

acaba ile sorular (*Questions with 'I wonder'*): Benimle Türkçe konuşabilir misiniz **acaba**?

Acaba uçak zamanında gelebilecek mi?

Ahmet burada olduğumu biliyor mu acaba?

Acaba sınavı geçtim mi?

Ne söylediğinizin farkında mısınız acaba?

Acaba bana yardım edebilir miydiniz?

Bu cümle doğru mu acaba?

Acaba means *I wonder* or *by any chance*. It makes a request or a question more polite.

.....

ALİŞTIRMALAR

İpuçlarını kullanarak **acaba** ile sorular sorun.

Yarın hava sıcak olmak	Acaba yarın hava sıcak olur mu?
Sen Ahmet'e yardım edebilmek?
O sözünü tutmak?
Sen onun ne söylediğini hatırlamak?
Ben artık gidebilmek?
Siz Türkçe konuşabilmek?
Ali'nin yolculuğu nasıl geçmek?

3. DERS

-en/-an sıfatları (*adjectives with '-en/-an' suffix*): *Gelen adam; Gülen palyaço*

Konuşan adam (*the speaking man / the man who speaks*)

-Televizyonda **konuşan** adam bir politikacıdır.

Giden tren (*the going train / the train that goes*)

-Bu İstanbul'a **giden** tren midir?

Ders çalışan çocuk (*the studying child / the child who studies*)

-Şurada ders **çalışan** çocuk Ahmet değil mi?

Gülen kadın (*the laughing woman / the woman who laughs*)

-**Gülen** kadın kimdir?

Attach **-en** or **-an** (depending on vowel harmony) to any verb stem to make it an adjective.

Some idioms with -en / -an adjectives:

İşleyen demir ışıldar!

Çok gezen mi yoksa çok okuyan mı bilir?

Hızlı koşan çabuk yorulur!

Parayı veren düdüğü çalar!

Ağlamayan bebeğe mama vermezler!

Veren el, alandan üstündür!

.....

ALİŞTIRMALAR

1-İpuçlarını kullanarak **en / -an** sıfatları ile sorulara cevap verin.

- Bu hangi uçaktır? (İzmir'den gelmek) Bu İzmir'den gelen uçaktır.
- Kim çok şey bilir? (çok okumak). Çok okuyan çok şey bilir.
- Bu kimdir? (keman - çalmak – adam)
- Kim Türkçe konuşabilir? (Türkçe öğrenmek)
- Bu hangi sporcudur? (Altın madalya kazanmak)
- Kimin parası vardır? (çok çalışmak)
- Kim fıkra anlatabilir? (fıkra bilmek)
- Hangi çocuk Hasan'dır? (kısa boylu olmak)
- Hangi kitabı okudun? (kalın olmak)
- Bu kadın kimdir? (radyoda şarkı söylemek)

2- Aşağıdaki cümleleri **-en / -an** ile tamamlayın.

- Benim / hızlı gitmek /bir arabam var Benim hızlı giden bir arabam var.
- Sen / yavaş konuşmak / bir öğretmensin.
- O / çabuk yemek pişirmek / bir aşçıdır.
- Bu / çok yetenekleri olmak / bir atlettir.
- Bunlar / Türkiye'de üretilmek / mallardır.
- Sizin evin arkasında / akmak / bir pınar var.
- Onların / gülümsemek / yüzleri var.

KONUŞMA

Gül: Alo, Kemal sen misin?

Kemal: Efendim? Siz kimsiniz? Sizi duyamıyorum.

Gül: (*yüksek sesle*) Benim, Gül. Şimdi duyabiliyor musun?

Kemal: Merhaba Gül, tamam duyabiliyorum ama sesin çok az geliyor.

Gül: Sahildeyim. Buradaki bir telefon kulübesinden arıyorum. Nerede oturduğumu tahmin edebilir misin?

Kemal: Tahmin edemiyorum! Nerede oturuyorsun?

Gül: Kulübenin içinde (*gülüşmeler*). İnsanın tenini yakan bir güneş var. Sen de gelmek istemez miydin? Hava ve deniz çok güzel.

Kemal: Çok isterdim ama iki saat daha çalışmak zorundayım.

Gül: Biraz erken çıkamaz mısınız? Bir taksiye atlayıp gelebilirsin. Yakında kış gelecek, bu güzel havayı kaçırmamalısın.

Kemal: Bir bakayım işlere, belki işten erken ayrılabilirim.

Gül: Harika! Gelirken biraz meyve suyu getirebilir misin?

Kemal: Olur. Vişne suyu ister misin?

Gül: Hımm, portakal veya nar suyunu tercih ederdim doğrusu.

Kemal: Tamam, bulmaya çalışırım. Akşam ne yapmak istersin?

Gül: Emin değilim. Dansa gidebilir miyiz?

Kemal: Gidebiliriz ama önce yemek yiyebilir miyiz acaba?

Gül: Kesinlikle yemeliyiz, dans etmek için enerjiye ihtiyacımız olacak. Haydi çabuk ol, seni bekliyorum.

OKUMA

Eski Liman II. Attalos heykeli Hadrian Kapısı Yivli Minare Manavgat Şelalesi

Antalya ve çevresinde bir gezi

Antalya Türkiye'nin en önemli turizm merkezlerinden birisidir. Her yıl milyonlarca turist Antalya ve çevresini ziyaret eder. Şehrin antik çağlardaki ismi **Attalia**'dır. Antalya'yı M.Ö. 150 yılında Pergamon Kralı II. Attalos kurmuştur. Antalya şehir merkezi çok büyük değildir ama bir günde her yeri göremeyebilirsiniz. Şehir merkezinde **Hadrian kapısı**, **Attalos heykeli**, **yivli minare**, **eski yat limanı** ve özellikle **Antalya Müzesi**'ni mutlaka ziyaret etmelisiniz. Antalya'daki lokantalarda çok lezzetli et yemekleri yiyebilirsiniz. Antalya aynı zamanda bir tarım şehridir. Her zaman yiyecek çok taze ve olağanüstü lezzetli sebze ve meyveler bulabilirsiniz.

Aspendos Side –Apollon Tapınağı Perge – Oval Kapı Phaselis

Antalya'nın doğu, batı ve kuzeyinde ziyaret edecek birçok ilginç yer vardır. Antalya'nın 80 km doğusunda olan **Manavgat Şelalesi** çok güzel bir yerdir. Antik **Side** şehri Antalya'ya 78 km uzaklıktadır ve Manavgat'a çok yakındır. Side'den deniz kıyısındaki **Apollo tapınağını** ve **Side Müzesi**'ni görmeden ayrılmamalısınız. **Aspendos**, Antalya'nın 46 km doğusunda bulunan bir antik şehirdir. Dünyanın en iyi korunan Roma tiyatrosu buradadır. Şanslı bir günde harabeleri

gezip bir opera veya bir dans gösterisi izleyebilirsiniz. **Perge**, ziyaret etmek gereken bir başka antik şehirdir ve o da Antalya'nın 17 km doğusundadır. Perge'de antik tiyatro, stadyum, hamam, sütunlu yol ve oval kapı mutlaka görmemiz gereken anıtlardır.

Olympos

Çakaltepe

Myra

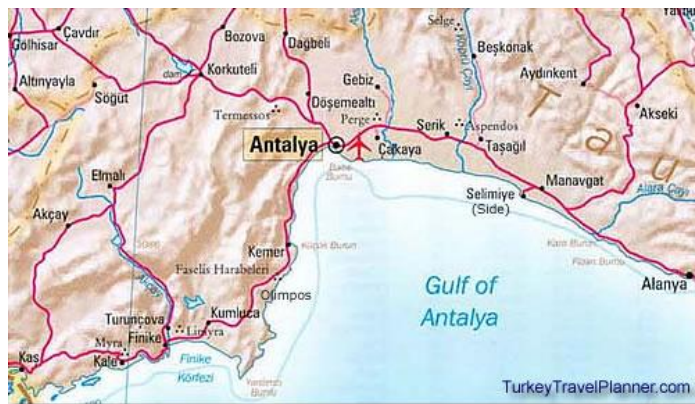
St. Nicholas

Termessos

Phaselis, Olympos ve **Myra** antik şehirleri de kesinlikle ziyarete değer yerlerdir. Antalya'nın 44 km batısındaki **Phaselis**'te iki antik liman, su yolu, tiyatro ve hamam sağlam kalan yapılarıdır. Phaselis'e çok yakın olan **Olympos** şehri orman içindedir ve onun çok güzel bir plajı vardır. Olympos yakınındaki **Çakaltepe**'de kayalar arasından sürekli alev çıkar çünkü orada metan gazı vardır. **Demre** ilçesi yakınında olan **Myra** antik şehri kaya mezarları ve güzel tiyatrosu ile ünlüdür. Demre'de kesinlikle **St. Nicholas Kilisesi**'ni de ziyaret etmek gerekir.

Termessos antik şehri Antalya'nın 24 km kuzeyindedir. Termessos tiyatrosu 1050 m yükseklikteki **Güllük dağı**nda bulunur ve buradan manzara çok güzeldir.

Antalya ve çevresinde ziyaret edecek daha birçok harabe ve milli park vardır. Antalya'ya gitmek ister miydiniz?

Aşağıdaki sorulara cevap verin:

- 1- Antalya neden önemli bir şehirdir?
- 2- Antalya'nın antik çağdaki ismi nedir?
- 3- Antalya'da bir günde her yeri görebilir misiniz ?
- 4- Turistler mutlaka nereleri ziyaret etmelidir?
- 5- Antalya'da neler yiyebilirsiniz?
- 6- Antalya'nın 80 km doğusunda ne vardır?
- 7- Side şehri nerededir?
- 8- Side'de nereleri görmek gerekir?
- 9- Dünyanın en iyi korunan tiyatrosu nerededir?
- 10- Perge'de mutlaka nereyi görmelisiniz?
- 11- Phaselis'te ne vardır?
- 12- Nerede kayalar arasından alev çıkar?
- 13- Demre'de nereyi ziyaret etmek gerekir?
- 14- Termessos nerededir?
- 15- Antalya'yı ziyaret etmek ister miydiniz?

TÜRKÇE ÖĞRENİYORUZ 27. BÖLÜM

İlkay Antakya'da

Thyme = kekik

Laurel oil soap = Defne yağı sabunu

Künefe

ANTAKYA SEYAHATI

Kenan: Antakya seyahatiniz nasıldı?

İlkay: Çok iyiydi. Çok eğlendik. Antakya içindeki ve çevresindeki tarihi ve turistik yerleri gezdik. Alışveriş yaptık.

Kenan: Nereleri gördünüz?

İlkay: Birinci gün Antakya şehir merkezini, ikinci gün de Antakya çevresini gördük.

Kenan: Neler satın aldınız?

İlkay: Kendimize ve sana birkaç paket taze kekik, defne sabunu ve künefe satın aldık.

Kenan: Çok teşekkür ederim. Hangileri benimkiler?

İlkay: Sol taraftakiler seninkiler.

Kenan: Hiç örgü peyniri almadınız mı?

İlkay: Sadece biraz alabildik çünkü paramız bitti.

ALİŞTIRMALAR

İpucu kelimeleri kullanarak yeni cümleler kurun.

1-

benimki
sol tarafta

Hangisi benimki?
Sol taraftaki seninki.

onunki
yanda

.....
.....

bizimki
ileride

.....
.....

sizinki	
masanın üstünde	
seninki	
altta	
2-		
birinci / şehir merkezini gezmek		Birinci gün şehir merkezini gezdik.
ikinci / müzeyi görmek	
üçüncü / alışveriş yapmak	
dördüncü / künefe yemek	
beşinci / harabeleri ziyaret etmek	
3-		
Örgü peyniri		Hiç örgü peyniri almadınız mı?
Biraz		Sadece biraz aldık.
Defne sabunu?	
Birkaç kalıp	
Taze kekik?	
Biraz	
Zeytin?	
Birkaç kilo	

1. DERS

İyelik zamirleri ve sıfatları (*Possessive pronouns and adjectives: my - mine*): Hangisi **benimki**?

iyelik sıfatları (possesive adjectives)

iyelik zamirleri (possesive pronouns)

benim mi? Bu **benimki** mi? (Bunlar benimkiler mi?) Evet, bu benimkidir.

senin mi? Şu **seninki** mi? (Şunlar seninkiler mi?) Hayır, o benimki değildir.

onun mu? O **onunki** mi? (Onlar onunkiler mi?) Evet, o onunkidir.

bizim mi? Şunlar **bizimkiler** mi? (Şu bizimki mi?) Hayır, o bizimki değildir.

sizin mi? Bunlar **sizinkiler** mi? (Bu sizinki mi?) Evet, bunlar sizinkilerdir.

onların mı? Onlar **onlarınkiler** mi? (O onlarınki mi?) Hayır, o onlarınki değildir.

Bu gömlek

Add **-ki** to possessive adjectives **benim, senin**, etc., to make possessive pronouns in Turkish. The possessive pronouns replace the possessive adjectives.

ALİŞTIRMALAR

İyelik zamirlerini kullanarak sorulara evet ile cevap verin.

- Bu senin kitabın mıdır? Evet, o benimki.
- Şu araba onun mudur?
- Bunlar sizin kalemlerinizi midir?
- Şunlar onların arkadaşları mıdır?
- Bu Ahmet'in gözlüğü müdür?
- Şu sizinkilerin evi midir?
- O bizimkilerin resmi midir?
- Bu benim cüzdanım mıdır?
- Şunlar Ali'nin ayakkabıları mıdır?
- Bu tavuklar sizin midir?
- Masadaki mumlar bizim midir?

2. DERS

Sıra sayıları (*Ordinal numbers*): *birinci, ikinci, üçüncü...*

	birinci (1.)	altıncı (6.)	on birinci (11.)
	ikinci (2.)	yedinci (7.)	kırk üçüncü (43.)
kaçıncı?	üçüncü (3.)	sekizinci (8.)	altmış beşinci (65.)
	dördüncü (4.)	dokuzuncu (9.)	dokuz yüz ikinci (902.)
	beşinci (5.)	onuncu (10.)	bin on altıncı (1016.)

Add **-inci, -ıncı, -üncü** or **-uncu** to any number to make ordinal numbers. A period after any number (2. = ikinci) implies the same phenomenon.

.....

ALİŞTIRMALAR

1-Aşağıdaki sıra numaralarını okuyun.

1. 4. 6. 13. 25. 69. 172. 333. 888. 1022. 2866.

2- Sıra sayılarını kullanarak Aşağıdaki sorulara cevap verin:

- Kasım yılın kaçınıcı ayıdır? Kasım yılın on birinci ayıdır.
- Mart yılın kaçınıcı ayıdır?
- Doğum gününüz kaçınıcı aydadır?
- Ayın kaçınıcı gününde doğdunuz?
- Çarşamba haftanın kaçınıcı günüdür?
- Kaçınıcı ay Temmuz'dur?
- Atatürk Türkiye'nin kaçınıcı cumhurbaşkanıdır?

3. DERS

hiç, fazla, biraz, birkaç, birçok, çok, bazı, bazen, (*any, never, a few, a little, some, many*): **Hiç** paran yok mu? **Biraz** var.

- Biraz** borç para verebilir misin? Veremem, **hiç** param yok. (*any*)
Olur ama sadece **birkaç** lira verebilirim.
- Biraz TV seyredebilir miyim? Olur ama **fazla** seyretme! (*[too] much*)
- Sizde **fazla** otobüs bileti var mı? Hayır, hiç **fazla** biletimiz yok. (*extra*)
- Senin **hiç** beyaz tişörtün yok mu? Hayır, **hiç** beyaz tişörtüm yok. (*any*)
Birkaç tane beyaz tişörtüm var.
- Kredi almayı **hiç** düşündünüz mü? Hayır, **hiç** aklıma gelmedi. (*never*)
Evet, **biraz** (**çok**) düşündüm.
- Hiç** şalgam içtiniz mi? Hayır, **hiç** içmedim. (*never*)
- Bu akşam hiç içki içtiniz mi? Hayır, hiç içmedim. (*any*) Biraz içtim (*a little or some*).
- Hiç** böyle bir şey duydun mu? Hayır, hayatımda **hiç** duymadım (*never*).
Evet, **birçok** kere duydum. (*many times*)
- Kimler ayran içti? **Bazı** öğrenciler ayran içti. (birkaç – birçok öğrenci içti.) *some*
- Hangi** kitaplar pahalıdır? **Bazı** kitaplar pahalıdır. (birkaç – birçok kitap pahalıdır.)

Hiç Fransız filmi seyreders misin? Evet, **bazen** seyredirim. (*sometimes*)

Asla (hiçbir zaman) seyretmem çünkü Fransızca bilmiyorum. (*never*)

Hiç in Turkish can be used both in questions and negative answers. It can mean both *any* and *ever*, and *never*. **Fazla** means *too much* or *extra*. **Biraz** means *a little* and **birkaç** means both *some*, *a few* and *several*. **Birçok** means *many* or *a lot*. **Bazı** means *some* and **bazen** is *sometimes*.

ALİŞTİRMALAR

1-İpuçlarını kullanarak **hiç, fazla, biraz, birkaç, birçok, bazı, bazen** ile sorulara cevap verin.

Sen hiç okyanusta yüzdün mü? (*hayır*) Hayır, ben hiç okyanusta yüzmedim.

O bisiklete biner mi? (*bazen*)

Sen hiç balık tuttun mu?(*birkaç kere*)

Akşamları yürüyüşe çıkar mısınız? (*asla*)

Türkiye’de hangi şehirler kalabalıktır? (*bazı*).....

Volker Türkiye’ye kaç kere gitti? (*birkaç*)

Tanya hiç Efes’i ziyaret etti mi? (*birçok kere*)

Onlar sigara içer mi? (*asla*)

Türkçe biliyor musun? (*biraz*)

Sen hiç yalan söyler misin? (*asla*)

Kim Türkiye’ye gitmek ister mi? (*çok*)

2- Ayşe baklava yapacak. Onun neye ihtiyacı var? Neye ihtiyacı yok?

Onun una ihtiyacı var mı? (*biraz*)

Evet, onun biraz una ihtiyacı var.

Kaç tane yumurta lazım? (*birkaç*)

Kabartma tozu gerekiyor mu? (biraz)

Şekere ihtiyacı var mı? (birkaç kilo)

Kaç tane ceviz lazım? (birçok)

O hiç fıstık kullanır mı ? (bazen)

Meyveye ihtiyacı var mı? (hiç)

Ne kadar tereyağı lazım? (biraz)

O hiç tuz kullanır mı? (asla)

Sıvı yağ gerekli mi? (hiç)

KONUŞMA

Satıcı: Yardımcı olabilir miyim?

Lale: Evet, kış için birkaç kazak ve atkı almak istiyorum.

Satıcı: Birçok güzel yünlü kazak ve atkılarımız var. Ne renk düşünüyordunuz?

Lale: Aslında ben yünlü kazak giyemem. Farklı bir şeyler var mı?

Satıcı: Öyleyse pamuklu kazaklarımıza bakabilirsiniz. Hangi renk kazaklara bakmak isterdiniz?

Lale: Bilmiyorum, renkleri görebilir miyim acaba?

Satıcı: Peki, ben size birkaç tane göstereyim. Mesela şu kırmızı kazağa ne dersiniz? Ayrıca şöyle sarı olanı ve bir de yeşil olanı var.

Lale: Hımm, mavi olanı yok mu acaba? Geçen hafta açık mavi bir ayakkabı aldım. Ona uygun bir kazak arıyordum.

Satıcı: Demek ayakkabınıza uygun kazak arıyorsunuz! Çok ilginç. Tamam, mavi kazaklarımız da var. İşte, bu mavi kazak da çok güzel.

Lale: Bunun rengini beğenmedim. Ayakkabılarımın rengine uymaz. Atkılarınıza bakabilir miyim?

Satıcı: Olur, ne tür bir atkı almayı düşünüyorsunuz? Yünlü, pamuklu yoksa ipek mi isterdiniz?

Lale: Sanırım ipek olanları görmek isterdim. Rengarenk olan bir tane almak istiyorum.

Satıcı: Şöyle çiçekli bir ipek atkıya ne dersiniz? Üzerinde kırmızı, turuncu ve kahverengi Sonbahar yaprakları var.

Lale: Sonbahar renklerini çok severim ama ağaçlardan düşen yapraklar beni çok hüzünlü yapar.

Üzerinde yeşil, mavi, kırmızı, beyaz, sarı, mor, pembe çiçekler olan bir atkınız yok muydu acaba?

Satıcı: Ne yazık ki yok. Üzerinde o kadar renk çiçek olan atkılar yapmıyorlar. Belki başka mağazalara bakabilirsiniz ama bulabileceğinizi hiç sanmıyorum.

Lale: Neden olmasın? Mutlaka bir yerlerde rengarenk atkılar vardır. Eminim benim istediğim renkte kazaklar da vardır. Bence siz başka renk kazaklar getirmelisiniz. Sizdeki kazakların renkleri hiç hoş değil.

Satıcı: Hanımefendi, size iyi günler diliyorum. Aramalarınızda başarılar.

OKUMA

Harita

Asi Nehri

Antakya sokakları

St. Pierre Kilisesi

Antakya ve çevresinde bir gezi

Diğer adı **Hatay** olan **Antakya**, Türkiye Cumhuriyeti'nin en güneydeki ilidir. Antakya'nın doğusunda ve güneyinde Suriye, batısında Akdeniz, kuzeybatısında Adana, kuzeyinde Osmaniye ve kuzeydoğusunda Gaziantep vardır. Eski ismi **Antioch** olan Antakya **Asi Nehri** kıyısındadır. Büyük İskender öldükten sonra M.Ö. 300 yılında kuruldu. M.Ö. 64 yılında Roma İmparatorluğu'na katıldı ve **Suriye** eyaletinin başkenti oldu. Antioch bu dönemde dünyanın en büyük şehirlerinden birisidir. 1516'da **Yavuz Sultan Selim** bu toprakları ele geçirdi ve Osmanlı İmparatorluğu dönemi başladı. 1921 ve 1938 yılları arasında bir **Hatay Devleti** kuruldu ama bu devlet 1939'da Türkiye Cumhuriyeti'ne katıldı. Antakya Hıristiyanlığın erken dönemlerinde önemli bir merkezdi. En eski kiliselerden birisi olan **St Pierre** Kilisesi Antakya'dadır. Antakya Kalesi, Birinci ve İkinci Kilise Sokakları görmeğe değer yerlerdir. **Antakya Müzesi** dünyanın ikinci büyük mozaik müzesidir ve eşsiz mozaikleri ile ünlüdür.

Mozaik Müzesi

Harbiye-Daphne

Titus Tüneli (130 m)

Seleukeia Pieria

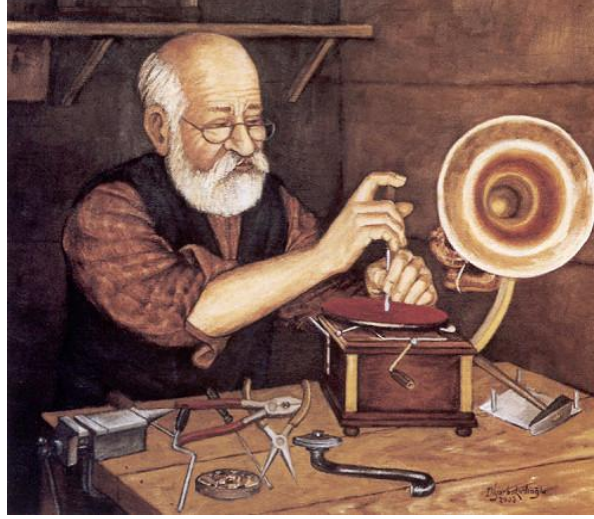
Harbiye Şelalesi ve Antakya'nın Samandağ İlçesi yakınındaki **Seleukeia Pieria** antik şehri de çok ilginç yerlerdir. Seleukeia'da Roma döneminin olağanüstü mühendislik eseri **Titus** tüneline mutlaka görmelisiniz.

Antakya'nın ekonomisi tarım, sanayi ve ticarete dayanır. Burada çok lezzetli yemekler ve tatlılar yiyebilirsiniz. Antakya peynirli kadayıf yani künefe ile ünlüdür. Türkiye'deyken mutlaka Antakya'yı ziyaret etmek gerekir.

Aşağıdaki sorulara cevap verin:

- 1- Antakya'nın diğer adı nedir?
- 2- Antakya Türkiye'nin neresindedir?
- 3- Antakya'nın eski ismi nedir ?
- 4- Antakya hangi nehrin kıyısındadır?
- 5- Antakya ne zaman kuruldu?
- 6- Ne zaman Roma'ya katıldı?
- 7- Osmanlı dönemi ne zaman başladı?
- 8- Hatay Devleti ne zaman kuruldu?
- 9- Hatay Devleti ne zaman Türkiye'ye katıldı?
- 10- Antakya'daki en eski kilisenin adı nedir?
- 11- Antakya müzesi neyle ünlüdür?
- 12- Seleukeia Pieria nerededir?
- 13- Orada mutlaka neyi görmelisiniz?
- 14- Antakya'nın ekonomisi neye dayanır?
- 15- Antakya'nın en ünlü tatlısı nedir?

TÜRKÇE ÖĞRENİYORUZ 28. BÖLÜM

BİLGİ İSTEME

Hülya: Merhaba, hayırlı işler. Bilgisayarım bozuldu, burada bilgisayar tamir edebilecek birisi var mı acaba?

Burak: Hayır, yok. Biz sadece televizyon ve radyo tamiri yapıyoruz.

Hülya: Peki, yakınlarda bilgisayar tamir edecek birileri var mı?

Burak: Ne yazık ki bilmiyorum.

Hülya: Telefon rehberinde bulabilir miyim?

Burak: Evet, tabii. Bu sizin telefon rehberinde bulabileceğiniz bir şeydir.

Hülya: Çok iyi. Sizin telefon rehberinize bakabilir miyim?

Burak: Çok üzgünüm, benim telefon rehberim yok. Fakat bilgisayar satanlara sorarak bir tamirci bulabilirsiniz. Arka sokakta bir bilgisayar satıcısı var.

Hülya: Verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederim.

ALİŞTIRMALAR

İpucu kelimeleri kullanarak yeni cümleler kurun.

1-

bilgisayar
televizyon

Burada bilgisayar tamir edebilecek birisi var mı?

Hayır, yok. Biz sadece televizyon tamir edebiliyoruz.

televizyon
bilgisayar

.....
.....

buzdolabı		
çamaşır makinesi		
fotoğraf makinesi		
video kamera		
saat		
müzik seti		
2-		
O / Telefon rehberi		Onu telefon rehberinde bulabilir miyim?
Bir şey		Evet, o sizin telefon rehberinde bulabileceğiniz bir şeydir.
Bu / sözlük		
Kelime		
Öğretmen / okul		
Birisi		
Tercüman / çeviri bürosu		
Birisi		
O bilgi / internet		
Bir şey		
3-		
bulmak		Nasıl bulabilirim?
bilgisayar satanlar / sormak		Bilgisayar satanlara sorarak bulabilirsiniz.
öğrenmek	?	
sözlük / bakmak		
para kazanmak	?	
çok çalışmak		
gitmek	?	
otobüs / binmek		

1. DERS

Belgisiz zamirler: birisi; bazıı; herhangi birisi; herkes; hiçbirisi, hiç kimse (Indefinite pronouns: *someone, no one, anyone*): *Herkes yapabilir mi? **Herhangi birisi** yapabilir.*

birisi (bazısı) = someone, somebody

herhangi birisi = anyone, anybody

birileri (bazıları) = some people

herhangi birileri = any people

herkes = everyone, everybody

hiçbirisi / hiç kimse = no one, nobody

Birisi bana yardım edebilir mi? Evet, **birisi** (birileri, herkes) (*sana*) yardım edebilir.
 Kim bana yardım edebilir? **Birisi** (birileri, herhangi birisi, herkes) yardım edebilir.

Hiç kimse (*sana*) yardım edemez.

Birisini (birilerini, herhangi birisini, herkesi) görebiliyor musun? **Hiç kimseyi** görmüyorum.

Herkes ne yapıyor? **Herkes** çalışıyor. / **Bazıları** çalışıyor, **bazıları** çalışmıyor.

ALİŞTIRMALAR

Belirtisiz zamirleri kullanarak sorulara cevap verin.

Sen kimin yanında oturuyorsun? (birisi) Ben birisinin yanında oturuyorum.

Ali kimi ziyaret etti? (hiç kimse)

Bunlar kimlerin kalemleridir? (herkes)

Kime sorayım? (herhangi birisi)

Bunu kimler yaptı? (birileri)

Kim dışarıya çıktı? (hiç kimse)

Hangisi geldi? (birisi)

Bilen var mı? (birileri)

Hiç kimse gelmedi mi? (hiç kimse)

Bu tavuklar sizin mi? (başka birisi)

Kim Türkçe öğrenebilir? (herkes)

2. DERS

-erek, -arak cümleleri (*by ...ing statements*): *O koşarak bize geldi.*

Okula nasıl gidersin? Yürüyerek giderim.

O nasıl para kazanır? Araba satarak para kazanır.

Nasıl vakit geçirdiniz? Müzik dinleyerek vakit geçirdik.

Türkçe'yi nasıl öğrendiler? Türkçe'yi ders alarak öğrendiler.

Add **-erek / -arak** onto verb stem to make **while (by) ...ing** sentences; *Ben okuyarak yürüdüm = I walked while (by) reading.*

-erek / -arak can also mean just **...ing**: Hikayesini **gülerek** anlattı = S/he told her story **laughing**.

The verb **olmak** (be) takes a different meaning when **-arak** is added onto it: Ben bir öğretmen **olarak** çalışırım = I work **as** a teacher.

ALİŞTIRMALAR

1- İpuçlarını kullanarak **-erek, -arak** ile cümleler kurun.

O / gülümsemek / konuşmak O gülümseyerek konuşur.

Biz / koşmak / işe gitmek

Sen / oturmak / çalışmak

Ece / şarkı söylemek / banyo yapmak

Patronum /bağırarak / konuşmak

O / tatile gitmek / dinlenmek

Ben / Türkçe öğretmek / para kazanmak

Sen / ne yapmak / para kazanmak?

Biz / bisiklet sürmek / spor yapmak

Ömer / çalışmak / okumak

2- Sorulara **-erek, -arak** ve **olarak** ile cevap verin.

Orhan ne iş yapar? (öğretmen)

O öğretmen olarak çalışır.

Ercan işe nasıl gider? (otobüse binmek)

Formunu nasıl korursun?(spor yapmak)

Ali Amca nasıl geçinir? (sebze satmak)

Sen ne olarak çalışırsın? (işçi)

Onlar nasıl eğlenir? (halay çekmek)

Ali zamanını nasıl geçirir? (okumak)

3. DERS

Ara ses olarak **-y, -n** veya **-s**, (*y, n or s as a buffer*): *arabası, gitmeyi, kitabnı.*

Buffer **-s** is used in **possessive case** and **compound nouns**:

Onun arabası

Bir el çantası almak istiyorum.

Onun kedisi

Onların bir Ankara kedisi var.

Buffer **-n** is used in words with **possessor ending** and **with words already in possessive case**:

(ending with a vowel)

Ali'nin

Ali'nin çantasnın rengi kırmızıdır.

Onn

Hasan'ın kalemini ver.

Buffer **-n** is also used with the **demonstrative pronouns** and **with the -ki ending**:

Bunu alıyorum.

Onunki getirdim.

Şunu gördün mü?

Bizimki götür.

Buffer **-y** is used in all other cases:

-i hali

and

-e hali

Ayşe'yi bekliyoruz

Ayşe'ye sorabilirsin.

Ali'yi maçta gördüm.

O gezmeye gitti.

Kediyi okşayabilir miyim?

Ona bakmaya geldik.

4. DERS

-lık, -lik, -luk, -lük ekleri ile isimler ve sıfatlar (*Nouns and adjectives with -lık, -lik, -luk, -lük suffixes*): *mutluluk, hastalık.*

<u>Sıfat → isim</u>	<u>isim → isim</u>	<u>-lik ile sıfatlar</u>
mutlu – luk = happiness	kitap – lık = bookcase	üç kişilik bilet = ticket for three people
hasta - lık = illness	göz – lük = eye-glasses	kışlık ceket = jacket for winter
iyi – lik = goodness	kulak – lık = earphone	yıllık kira = annual rent
kötü – lük = badness	rehber – lik = guidance	günlük gazete = daily newspaper
yalnız – lık = loneliness	söz – lük = dictionary	kiralık araba = car for rent
akıllı – lık = smartness	yazlık = summer house	yazlık ev = summer house
kaba – lık = rudeness	yağmur – luk = raincoat	satılık iş yeri = shop for sale

ALİŞTIRMALAR

-lık (-lik, -luk, -lük) eki ile cümleleri tamamlayın.

Onu görmek benim için en büyük mutlu.....

Bu hasta..... onu çok yordu.

İyi..... yapmak bana mutluluk veriyor.

Onun yaptığı kötü..... unutmayacağım. (-i hali required)

Yalnız..... insanın aklında olan bir kavramdır.

Uygar insanlar kaba..... yapmazlar.

Müzik cihazım için bir kulak..... ihtiyacım var. (-e hali required)

Ömer geçen hafta bir kitap..... yaptı.

Halil boş zamanlarında turistler için rehber..... yapar.

Şenel yıllarca sendikanın sözcü..... yaptı. (-i hali required)

Türkiye’de birçok gün..... gazete vardır.

Benim evimin yıl..... vergisi çok arttı.

Onların Çeşme’de bir yaz..... var.

Cemile’nin yaz..... evi satı.....tır.

Hasan’ın arabası kira.....tır.

Biz altı kişi..... bir masada sekiz kişi oturduk.

Deniz üç kişi..... kebab yiyebilir.
 Türkiye’de herkes kim..... taşımak zorundadır.
 Tülay gün..... tutan birisidir.
 Hiç kimse satı..... bir ev bulamadı.
 Bu durumda birilerinin akıllı..... yapması gerekiyor.
 O şimdi bir kişi..... krizi içindedir.
 Gençler arasında bir lider..... yarışması var.
 Ece birinci..... için Melis ile yarışıyor.
 Onun yaptığı bencil.....tir.
 Gelinin düğünde giydiği gelin..... çok güzeldi.
 Bu yıl çocuklara bayram..... elbise alamadık.
 Seniha’nın babası elbise..... kumaş satar.
 Sen yıllarca ayakkabıcı..... endüstrisinde çalıştın.
 Türkiye’de gemici..... sanayisi hızla geliyor.
 Fotoğrafçı..... ilginç bir meslektir.
 İnsan..... yoksulluğu yenecektir.
 Türkçe öğrenmek için çalışkan..... gerekir.

KONUŞMA

Mary: Sana Türkiye hakkında bazı sorular sorabilir miyim?

Kemal: Evet, tabi. Ne öğrenmek isterdin?

Mary: Türkiye’de develer var mıdır? İnsanlar halen develerle mi seyahat eder?

Kemal: Birinci sorunun cevabı evet, Türkiye’de halen develer vardır ama hiç kimse deveyle seyahat etmez. Türkiye’de çok ileri bir ulaşım sistemi vardır.

Mary: Caddelerde hiç deve yok mudur?

Kemal: Bazı turistik yerlerde vardır ama büyük şehirlerde ve kasabalarda hiç deve göremezsin. Genellikle **Ege**, **Marmara** ve **Akdeniz** bölgelerindeki festivallerde insanlar deve güreşleri düzenlerler. Deve güreşi Yörük kültürüyle ilişkilidir.

Mary: Türkiye’de kaç bölge vardır?

Kemal: Türkiye’de yedi bölge vardır: Marmara, Ege, Akdeniz, İç Anadolu, Karadeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgesi.

Mary: Peki, Türkiye’de kadınlar nasıl giyinir? Peçe ve burka giyerler mi?

Kemal: Türkiye Cumhuriyeti laik bir ülkedir. Mustafa Kemal Atatürk 25 Kasım 1925'te kıyafet devrimini gerçekleştirdi ve dinsel giysilerle sokakta gezmek yasaklandı. Kıyafet devrimi ile birlikte kadınlar çarşaf giymekten vazgeçerek modern kadın elbiseleri giymeye başladılar. Erkekler ise fes yerine şapka giymeye başladılar.

Mary: Çok ilginç. Hiç bilmiyordum. Ben Türkiye’yi bir Ortadoğu ülkesi olarak düşünüyordum.

Kemal: Türkiye doğu ve batı kültürlerinin birleştiği bir coğrafyadadır. Anadolu bin yıllarca batı uygarlığının temelini oluşturan uygarlıklara ev sahipliği yapmıştır.

Mary: Sanırım Türkiye hakkında daha detaylı bir araştırma yapmam gerekiyor. Verdiğin değerli bilgiler için çok teşekkür ederim.

Kemal: Eminim Türkiye hakkında öğreneceğin şeyler seni çok şaşırtacaktır.

OKUMA

Kitap okumanın faydaları

Çalışmak önemlidir ama dinlenmek de gerekir. Bazı insanlar boş zamanlarında hiçbir şey yapmak istemezler. Bununla beraber birçok insan boş durmaktan hoşlanmaz. Bu tür insanlar her zaman yapacak ilginç bir şeyler bulabilirler. Bazıları pul veya antik para biriktirir, diğerleri ise evde küçük tamiratlar yapmaktan hoşlanır.

Selim ve eşi Ceyda kitap okumayı çok seven yeni emekli bir çifttir. Onlar her hafta kütüphaneye giderek birkaç kitap ödünç alırlar ve evde okurlar.

Bu hafta Selim kütüphanede Türk Denizcilik Tarihi isimli bir kitap buldu. Kitap birçok ünlü Türk denizcisinin hayat hikayesini anlatıyordu. Selim önce **Pîrî Reis** hakkındaki bölümü okuyarak kitaba başladı. Pîrî Reis 1465 ve 1554 yılları arasında yaşayan bir Osmanlı amirali ve denizbilimcisidir. O 1513 yılında ilk dünya haritasını çizdi ama bu haritanın sadece bir parçası günümüze kaldı. 1528 yılında çizdiği ikinci dünya haritasının da sadece bir parçası vardır. Bu parçada İber yarımadasının bir bölümünü, Atlas Okyanusunu ve yeni dünya Amerika'nın doğu kıyılarını görmek mümkündür. Bu harita çok önemlidir çünkü ünlü denizci bu haritayı Kristof Kolomb'un

Atlantik Okyanusu ve Amerika Kıyıları Haritası

kaybolan haritasına dayanarak çizmiştir. Haritanın geri kalanı ne yazık ki kayıptır. Pîrî Reis denizciliğe korsan olan amcasının yanında başladı. Daha sonra Osmanlı donanmasının çok ünlü bir amirali oldu. İlk Osmanlı denizcilik kitabını yazdı. Bu kitapta birçok harita ve denizcilik ile ilgili değerli bilgiler vardır.

Selim kitabı çok beğendi. Hafta sonunda kitabı torunlarına gösterecek. Bir gün onlarla birlikte kütüphaneye giderek onlara kütüphaneyi tanıttacak. Böylece torunlarına boş zamanlarında kitap okumayı öğretecek. Siz boş zamanlarınızda neler yaparsınız?

Aşağıdaki sorulara cevap verin:

- 1- Ne önemlidir?
- 2- Ne yapmak da gerekir?
- 3- Kimler boş zamanlarında hiçbir şey yapmak istemez ?
- 4- Selim ve Ceyda ne yapmayı sever?
- 5- Selim kütüphanede ne buldu?
- 6- Kitap ne anlatıyordu?
- 7- Pîrî Reis kimdir?
- 8- O ilk dünya haritasını kaç yılında çizdi?
- 9- O denizciliğe nasıl başladı?

TÜRKÇE ÖĞRENİYORUZ 29. BÖLÜM

HEDİYE SECME

- Şeyda:** Gelecek hafta kardeşimin doğum gününü kutlayacağız. Ona bir hediye almam gerekir ama ne alacağıma karar veremiyorum.
- Hakan:** Bir çift futbol ayakkabısı almaya ne dersin? O futboldan hoşlanıyor. Onun ayakkabı numarasını biliyor musun?
- Şeyda:** Evet, biliyorum. 42 numara giyiyor.
- Hakan:** Çok ilginç, benim ayakkabı numaramın aynısı. Birlikte bir ayakkabıcıya gidip bakmak ister miydin?
- Şeyda:** Çok iyi olur.
- Hakan:** Acaba benimki gibi bir şey ister miydi?
- Şeyda:** Sanırım o seninkinden farklı bir modeli tercih eder.
- Hakan:** Benimki hem ucuz hem de çok rahat. Bu fiyata benimki kadar iyi ayakkabı bulmak çok zordur.
- Şeyda:** Peki, o zaman gidip aynısından alalım.

ALİŞTIRMALAR

İpucu kelimeleri kullanarak örnekteki gibi cümleler kurun.

1-

kaç numara / giymek
42 / benimki

Kaç numara giyiyor?
42 numara, benimkinin aynısı.

ne renk /istemek?

yeşil / seninki?

ne / almak?

gömlek / onunki?

hangi boy / tercih etmek?

kısa / bizimki?

ne tür kumaş / istemek	?
pamuklu / bizimki	?
2-	
Benimki / bir şey	Benimki gibi bir şey ister mi?
Hayır	Hayır, o seninkinden farklı bir şey ister.
Onunki / kravat	?
Hayır	?
Bizimki / ev	?
Hayır	?
Ali'ninki / araba	?
Hayır	?
Sizinki / cep telefonu	?
Hayır	?
3-	
ayakkabı / pahalı	Bu ayakkabılar çok pahalı.
daha ucuz	Daha ucuz bir şeyiniz var mı?
araba / eski	?
daha yeni	?
ceket / dar	?
daha geniş	?
hikaye / karışık	?
basit	?

1. DERS

gibi, aynısı ve **–den farklı** ile karşılaştırmalar (*comparisons with like, the same as and different from*): *Onun arabası benimki gibi mi? Hayır, onun arabası seninkinden farklı.*

Senin sözlüğün benimki **gibidir**.

Senin sözlüğün benimkine benziyor.

gibi olmak – benzemek

Benim sözlüğüm seninkinin **aynısıdır**.

Benim sözlüğüm **ile** senin sözlüğün **aynıdır**.

ile aynı olmak – aynısı olmak

Onun sözlüğü benimkinden **farklıdır**.

Onun sözlüğü benim sözlüğümden **farklıdır**.

-den farklı olmak

Use **gibi** to indicate similarity, use **aynı / aynı** to indicate equality and use **-den farklı** to indicate difference.

ALİŞTİRMALAR

Melis ve Deniz ikizdir. Resme bakıp ***gibi***, ***aynı*** ve ***farklı*** ile cümleler kurun.

Saç rengi / gibi Melis'in saç rengi Deniz'ininki gibidir.

elbise / farklı

göz rengi / aynı

çanta / gibi

dudaklar / farklı

boy / aynı

burnu / gibi

saç stili / farklı

2. DERS

Ne kadar ile sorular, **-ki kadar** ile karşılaştırmalar, **kadar** ile cevaplar (*Questions with how much, comparisons with as as, as much as and answers with as*): *Onların evi bizimki kadar büyüktür.*

Ne kadar questions with adjectives and answers with **-ki kadar** (*as ... as*):

Ali'nin evi **ne kadar büyüktür?** (*how big*)

Onun evi **bizimki kadar** büyüktür.

Onun iş yeri **ne kadar uzaktadır?** (*how far*)

Hüseyin'in **inki kadar** uzaktadır.

Onların mutfağı **ne kadar geniştir?** (*how wide*)

Deniz'in **inki kadar**.

Ne kadar questions with nouns:

Mustafa ve Ayşe **ne kadar** maaş alıyor? (*how much*) Mustafa benim **kadar** (*maaş*) alıyor ama Ayşe'nin maaşı bizimki **kadar** (*yüksek*) değildir.

Ne kadar yemeğin var? Beş kişiye yetecek **kadar** yemeğim var.

Ne kadar questions with verbs:

Can **ne kadar** konuşur? (*how much*) Herkes **kadar** konuşur.

Burada **ne kadar** kalabiliriz? (*how long*) İsteddiğiniz **kadar** kalabilirsiniz.

Questions with kadar (as ... as):

Onların oturma odası bizimki **kadar** geniş mi? Hayır, bizimki **kadar** geniş değil.

Mary John **kadar** iyi Türkçe konuşabilir mi? Evet, o John **kadar** iyi Türkçe konuşabilir.

Türkçe Fransızca **kadar** zor mudur? Hayır, Türkçe **o kadar** zor değildir.

kadar = about:

Sen **ne kadar** hızlı yazabilirsin? Ben dakikada altmış kelime **kadar** yazabilirim.

Cemile'nin boyu **ne kadar**? Tam olarak bilmiyorum ama sanırım 1.65 m **kadardır**.

Ne kadar paran var? 60 lira **kadar**.

Amazement statements with kadar:

Bu **ne kadar** rahat bir koltuk! (*how comfortable*) Cemil **kadar** iyi bir insan tanımadım! (*as... as*)

Ne kadar akıllı bir çocuk! (*how smart*) Hiç **bu kadar** komik birisini gördün mü? (*this much*)

.....

ALİŞTIRMALAR

1- İpuçlarını kullanarak sorulara cevap verin.

Senin hikayen ne kadar etkileyicidir? (ben) Benim hikayem seninki kadar etkileyicidir.

Onun arabası ne kadar pahalıdır? (biz)

Ece'nin kitabı ne kadar sıkıcıdır? (ben)

Onların dersi ne kadar zordur? (siz)

Can'ın boyu ne kadar uzundur? (Veli)

2-

Sen ne kadar para kazanıyorsun? (Mete) Ben Mete kadar para kazanıyorum.

Kemal ne kadar çalıştı? (Hakan)

O ne kadar sebze alıyordu? (Cennet)

Can ne kadar hızlı yüzebilir? (Selim)

Gül ne kadar güldü ? (Tülay)

3. DERS**-den / -dan daha** ile karşılaştırmalar (*Comparisons with more than, less than*): Koray Meltem'**den daha** çalışandır.

Tren uçaktan daha yavaştır.

O uçaktan yavaştır.

İstanbul Ankara'**dan daha** büyüktür.O Ankara'**dan** büyüktür.Ben senden **daha** hızlı yürüyemem.

Ben senden hızlı yürüyemem.

-den / -dan becomes **-ten / -tan** after sharp consonants.**ALİŞTIRMALAR**1. İpuçlarını kullanarak **-den, -dan daha** ile cümleler kurun.

Ankara / Eskişehir / kalabalık

Ankara Eskişehir'den daha kalabalıktır.

Musa / Leyla / uzun

Gül / Cem / iyi yemek yapmak

Pavarotti / eş / şişman

2- Aşağıdaki sorulara cevap verin:

Hangisi daha pahalıdır, araba mı yoksa bisiklet mi? Araba bisikletten daha pahalıdır.

Hangisi daha zor, bu ders mi yoksa geçen ders mi?

Hangisi daha lezzetli, hamburger mi yoksa kebab mı?

Hangisi daha eğitici, kitap mı yoksa TV mi?

Hangisi daha rahattır, sandalye mi yoksa koltuk mu?

Hangisi dünyaya daha uzaktır, Ay mı yoksa Mars mı?.....

Hangisi daha sağlıklı, su mu yoksa tuz mu?

4. DERS

hem ... hem de ..., ya ... ya da ... ve ne ... ne de ... ile cümleler (*sentences with both, either or and neither nor*): *O hem bir doktor hem de bir ressamdır.*

Hem ... hem de ... (*both ... and*)

alternatively

O **hem** İngilizce **hem de** Türkçe konuşabilir. (*O hem İngilizce **konusabilir** hem de Türkçe.*)

Hem kırmızı **hem de** mavi bir kazak satın aldım.

Sinan **hem** TV seyrediyor **hem de** ders çalışıyordu.

Sen **hem** çalışıyor **hem de** okuyorsun.

ya ... ya ... / ya - ya da ... (*either ... or*)

alternatively

Yarın **ya** sinemaya giderim **ya** tiyatroya.

Bu akşam **ya** kebab (*yiyeceğiz*) **ya da** lahmacun yiyeceğiz.

ya ... yahut da ...

Ya evde oturacağız **yahut da** bahçe de.

Pazar günleri **ya** yüzerim **ya da** bisiklete binerim.

Ne ... ne de ...(*neither nor*)(*completes negative sentences*)

Hasan artık **ne** gitar çalabiliyor **ne de** şarkı söyleyebiliyor.

Mustafa bizi **ne** aradı **ne de** sordu.

.....

ALİŞTIRMALAR

1. **hem ... hem de** ile cümleler yapın.

Türk yemekleri / lezzetli / sağlıklıdır.

Türk yemekleri hem lezzetli hem de sağlıklıdır.

Biz / İzmir / Kuşadası / gittik.

Sinan / yakışıklı / zekidir.

Onlar / künefe / baklava / yedi.

2. **ya ... ya da ...** ile cümleler yapın.

Mesaj at / telefon aç.

Ya mesaj at ya da telefon aç.

Suzan / mühendis / doktor / olacak.

O / evin içinde / bahçede / çalışacak.

Biz / ayran / şalgam / içiyorduk.

3. **ne ... ne de ...** ile cümleler yapın.

İzmir'de hava / çok sıcak / çok soğuktur.

İzmir'de hava ne çok sıcak ne de çok soğuktur.

Kedi / yemek yedi / su içti.

Tatilde / güneşlenir / denize girersiniz.

Bisiklet / araba sürmeyi biliyorum.

Onun / yemeği / yemek alacak parası var.

KONUŞMA

Sevinç: Yeni evin hayırlı olsun, Mahir!

Mahir: Teşekkürler, Sevinç. Umarım sen de yakında bir ev sahibi olursun.

Sevinç: Benim şimdilik bir ev almam zor. Önce hem arabanın hem de geçen ay aldığım bazı mobilyaların taksitlerini ödemem gerekiyor.

Mahir: Daha ne kadar ödeme yapman lazım?

Sevinç: Beş ay kadar daha ödeme yapacağım. Senin yeni evin eskisi kadar büyük mü?

Mahir: Yeni evim eski evimden çok daha büyük. O iki katlı ve 5 odalı bir ev. Havuzu da var.

Sevinç: Ne kadar güzel! Ben senin eski evinin mutfağını çok beğeniyordum. Çünkü o çok geniş ve bahçeye bakan aydınlık bir mutfaktı.

Mahir: Yeni evimin mutfağı eskisi kadar geniş değil ama burası da diğeri gibi aydınlık.

Sevinç: Harika. Benim evimin mutfağı ne seninki kadar geniş ne de aydınlık. O yüzden mutfakta yemek yemek istemiyorum.

Mahir: Ama sen çok güzel yemekler yapıyorsun. Senin kadar güzel zeytinyağılı biber dolması yapan birisini görmedim.

Sevinç: Çok teşekkürler. Belki bir gün senin yeni evinde birlikte yemek yaparız.

Mahir: Harika olur. Hem birlikte yemek yeriz hem de sohbet ederiz. Ayrıca bazı konularda senin fikrini almak istiyorum.

Sevinç: Ne zaman taşınıyorsun?

Mahir: Henüz bilmiyorum. Önce evde bazı değişiklikler yapmak istiyorum. Mesela mutfak dolapları pek hoşuma gitmiyor.

Sevinç: Bir bakayım, belki sana bir fikir verebilirim.

Mahir: Gerçekten bir başkasının düşüncesine ihtiyacım var. Ne zaman gidebiliriz?

Sevinç: Sanırım hafta sonunda benim zamanım olacak. Cumartesi günü beni arar mısın?

Mahir: Tamam, ararım. Hem gidip eve bakarız hem de alışverişe gideriz. Yeni ev için yeni perdeler almak zorundayım. Yeni evin pencereleri eski evinkilerden daha büyük.

Sevinç: Anlaştık, Cumartesi beni aramanı bekleyeceğim. Şimdilik hoşça kal.

Mahir: İyi günler.

OKUMA

İstanbul ve Vancouver'ı karşılaştırma

İstanbul Türkiye'nin başkenti değildir ama Türkiye'nin en büyük şehridir. Vancouver da İstanbul gibi başkent değildir ama British Columbia eyaletinin en büyük şehridir. İstanbul'da yaklaşık on iki milyon insan, Vancouver'da ise 2 milyon kişi yaşar. Vancouver'ın nüfusu İstanbul'dan çok daha azdır; altıda biri kadar. İstanbul Vancouver gibi deniz kenarında olan bir şehirdir ama İstanbul Vancouver'dan çok daha eskidir. İstanbul ve Vancouver'da birçok köprü vardır. Vancouver'daki Lions' Gate Köprüsü İstanbul'daki Boğaz Köprüsü'ne çok benzer ama onlar aynı değildir. Boğaz Köprüsü Lions' Gate Köprüsü'nden biraz daha uzundur. Boğaz Köprüsü'nün toplam uzunluğu 1560 metre, iki kule arası uzunluğu 1073 metredir. Köprü'nün deniz yüzeyinden yüksekliği 64 metredir. Lions' Gate'in toplam uzunluğu 1517 metre, iki kule arasındaki uzunluğu sadece 473 metredir. Deniz seviyesinden yüksekliği de 61 metre yani Boğaz

Köprüsü'nden üç metre daha engindir. Bununla beraber Vancouver'daki köprü İstanbul'daki köprüden daha eskidir: Lions' Gate köprüsünün inşaatı 31 Mart 1937 tarihinde başlayıp 14 Kasım 1938'de bitti. Boğaz Köprüsü'nün inşaatı üç yıl sürdü ve 29 Ekim 1973'te bitti.

İstanbul'un iklimi Vancouver'ınki gibidir. Belki İstanbul yazın biraz daha sıcak ve kışın biraz daha soğuktur. Her iki şehirde birçok anıtsal yapı vardır. İstanbul'da büyük saraylar, camiler,

kiliseler ve Galata kulesi şehrin en önemli anıtlarıdır. Vancouver’da ise parklar, müzeler, şehir içindeki plajlar yanında Granville Island şehri güzelleştirir.

Aşağıdaki sorulara cevap verin:

- 1- İstanbul hangi ülkenin başkenti değildir?
- 2- O Türkiye’nin en küçük şehri midir?
- 3- İstanbul’un nüfusu Vancouver’dan az mıdır?
- 4- Hangi şehir daha eskidir?
- 5- Vancouver’daki köprü İstanbul’dakinin aynısı mıdır?
- 6- Boğaz Köprüsü Lions’ Gate kadar eski midir?
- 7- Boğaz köprüsünün inşası daha kısa mı sürdü?
- 8- Vancouver’ın iklimi nasıldır?

TÜRKÇE ÖĞRENİYORUZ 30. BÖLÜM

EN İYİSİNİ ve EN UCUZUNU BULMA

- Zeliha:** Bana sağlam bir ip lazım. Sizde çok sağlam bir şey var mı?
- Tezgahtar:** Evet var, ince bir naylon ip mi isterdiniz yoksa kalın bir halat mı?
- Zeliha:** Kalın bir halatı tercih ederim.
- Tezgahtar:** Bakın, bu halat çok sağlamdır.
- Zeliha:** Bundan daha sağlam bir halatınız var mı?
- Tezgahtar:** Hayır, bu elimizdeki en sağlam halattır.
- Zeliha:** Sizce zincir halattan daha sağlam mıdır?
- Tezgahtar:** Evet, ama onların arasında en sağlamı çelik kablodur.
- Zeliha:** Peki, fiyatları ne kadar?
- Tezgahtar:** Bir bakayım; en pahalı olan çelik kablo. Zincir, kablo kadar pahalı değil, daha ucuz. Halat ise en ucuz olanı.

ALİŞTIRMALAR

İpucu kelimeleri kullanarak örnek cümleler gibi cümleler kurun.

- 1-
sağlam ip / sağlam bir şey? Bana sağlam bir ip lazım. Sizde çok sağlam bir şey var mı?
evet, bu ip Evet, bu ip çok sağlamdır.
daha sağlam? Daha sağlam bir şeyiniz var mı?
hayır, en sağlam Hayır, bu elimizdeki en sağlam iptir.

- büyük şapka / büyük bir şey
evet, bu şapka
daha büyük?
hayır, en büyük
.....

uzun kablo / uzun bir şey?
 evet, bu kablo
 daha uzun?
 hayır, en uzun

küçük masa / küçük bir şey?
 evet, bu masa
 daha küçük?
 hayır, en küçük

hafif kumaş / hafif bir şey
 evet, bu kumaş
 daha hafif?
 hayır, en hafif

2-

zincir / ip / sağlam
 en sağlam / çelik kablo

Sizce zincir ipten daha sağlam mıdır?
 Evet, ama en sağlam olanı çelik kablodur.

otobüs / tren / hızlı?
 en hızlı / uçak

dolmuş / otobüs / elverişli?
 en elverişli / taksi

sandalye / tabure / rahat?
 en rahat / koltuk

badem / fındık / pahalı?
 en pahalı / Antep fıstığı

3-

ucuz / pahalı
 halat / zincir pahalı / kablo

Hangisi daha ucuz, hangisi daha pahalıdır?
 En ucuzu halattır, zincir daha pahalı, en pahalı olan kablodur.

güvenli / az güvenli?
 uçak / tren / otobüs

değerli / az değerli?
 altın / gümüş / bakır

eğlenceli / az eğlenceli?
 Sinema / TV / radyo

1. DERS

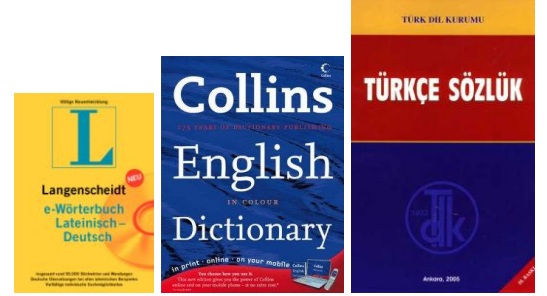
en ile cümleler (*superlatives*): **En** pahalı olan kablodur.

Almanca kolaydır.

İngilizce daha kolaydır.

En kolayı Türkçe'dir.

Onların arasında **en** kolay olanı Türkçe'dir.

en means most. **en**-i (the most / -est ... of ...) : **en** iyisi, **en** akıllısı, **en** komi(k)ği, **en** yavaşı
the most ... / -est one: **en** iyi olanı, **en** akıllı olanı, **en** komik olanı, **en** yavaş olanı.

ALİŞTIRMALAR

Resimlere bakarak **en** ile cümleler kurun.

ortadaki

En yakışıklı olan hangisidir?

En yakışıklı olan ortadadır.

Aydın

En küçük il hangisidir?

katır

En inatçı hayvan hangisidir?

Sarı mayolu

En hızlı atlet hangisidir?

Hatice

En kısa boylu çocuk kimdir?

Hasan

En az parayı kim kazanır?

2. DERS

-li, (-lı, -lu, -lü) ve **-siz (-sız, -suz, -süz)** ile yapılan sıfatlar (adjectives with *with* and *without*): *O paralı bir gösteridir, parasız göremezsiniz.*

Paralı (<i>with money</i>)	Ahmet paralı bir adamdır.
Sözlü (<i>with word</i>)	O sözlü şarkılardan hoşlanır.
Evli (married)	Semiha evli bir kadın değildir.
Sulu (<i>with water - juicy</i>)	Bu çorba çok suludur .
Kirli (<i>with dirt - dirty</i>)	Bugün kirli çamaşırları yıkadım.

Many adjectives can be created by adding **-li, (-lı, -lu, -lü)** to nouns; *pahalı, havalı, kullanışlı.....*

Parasız – without money - moneyless	Parasız yaşamak mümkün müdür?
sözsüz –without word wordless	Ben sözsüz müzikten hoşlanmam.
Evsiz- without house - homeless	Vancouver’da birçok evsiz insan vardır.
Susuz – without water - waterless	Susuz yaşamak imkânsızdır.

Many adjectives can be created by adding **-siz (-sız, -suz, -süz)** to nouns; *havasız, kullanışsız, düşüncesiz...*

ALİŞTIRMALAR

1- Boşlukları **-li, (-lı, -lu, -lü)** ile doldurun ve ipuçlarına göre sorulara cevap verin.

Ahmet ve Hülya ev..... midir? (nişanlı)	Hayır, onlar nişanlıdır.
Bu tiyatro gösterisi para..... mıdır? (değil)	Hayır,
Gelin düğünde heyecan.... mıydı?	Evet,
Antalya’da hava bulut..... mudur? (güneşli)	Hayır,
Şu şemsiye.... adam senin kardeşin, değil mi?	Evet,
O akil..... bir çocuk mudur? (değil)	Hayır,
Sen düzen.... ders çalışır mısın?	Evet,
Siz Türkçe öğrenmekte karar... mısınız?	Evet,
Bu evrak giz.... midir? (değil)	Hayır,
Bilgisayar.... eğitim gerek.... midir?	Evet,
Suzan eğitim.... bir insan mıdır? (değil)	Hayır,

2- Boşlukları **-siz (-sız, -suz, -süz)** ile doldurun ve ipuçlarına göre sorulara cevap verin.

Bu çok kullanış.... bir telefon, değil mi?	Hayır, o çok kullanışlı bir telefondur.
Mustafa çok düzen.... bir öğrenci midir?	Hayır,
Sen anlayış.... bir öğretmen misin?	Hayır,
Bu kurs ücret.... midir?	Hayır,
Eğitim.... yaşamak mümkün müdür?	Hayır,
Salih sağlık.... mıdır?	Hayır,
Sözlük.... Türkçe öğrenmek kolay mıdır?	Hayır,
Müzik.... bir hayat düşünebilir misin?	Hayır,
Sivrisinek zarar.... bir hayvan mıdır?	Hayır,
Beni rahat.... mı etmek istiyorsun?	Hayır,
O üç gün uyku.... durabilir mi?	Hayır,
Süt.... pasta yapabilir misin?	Hayır,

3. DERS

A) **-meden / -madan** ile cümleler (*without ... ing*): *Beni görmeden gitme.*

Kimse ders çalış**madan** Türkçe öğrenemez.

O kitabı oku**madan** bana geri verdi.

Bankadan para çek**meden** alışverişe gitme.

B) **-meden / -madan + önce** (*before ...-ing*): *Beni görmeden önce gitme.*

O bize gel**meden** önce annesini ziyaret etti.

Kitabı oku**madan** önce bana verme.

Alışverişe git**meden** önce bankadan para çekerim.

-meden / -madan means “without a certain action being done”, **-meden / -madan önce** means before a certain action being done.

ALİŞTIRMALAR

1. İpuçlarını kullanarak **-meden / -madan** ile *farklı zamanlarda* cümleler kurun.

O yemek yemek / film seyretmek O yemek yemeden film seyretti.

Biz Ankara gitmek / Eskişehir / gitmek

Siz / Türkiye’ye gitmek / Türkçe öğrenmek

Ali / çalışmak / para kazanmak

Ben konuşmak / oturmak

- Sen düşünmek / konuşmak
- Biz gülmek / fıkra anlatmak
- Onlar iki gün hiç kalkmak / uyumak
- 2- İpuçlarını kullanarak **-meden / -madan önce** ile *farklı zamanlarda* cümleler kurun.
- Yener bir kitabı okumak / eleştirmek Yener bir kitabı okumadan önce eleştirir.
- Ben işe gitmek / kahvaltı yapmak
- Sen uyumak / müzik dinlemek
- Biz yatmak / duş almak
- O banka soymak / silah almak
- Ali eve gelmek / beni aramak
- Cem / tatile çıkmak / mayo almak
- Sen / anlamak / konuşmak
- O / yemek yemek / içki içmek
- O / evi süpürmek / toz almak

4. DERS

-dıktan (-dikten, -duktan, -dükten) sonra ile cümleler (*after ...ing*): *Geldikten sonra uyudu.*

Ben duş **aldıktan sonra** saçımı kuruturum.

Sen daima kahvaltı yapt**ıktan sonra** dişlerini fırçalarsın.

O güld**ükten sonra** ağladı.

Bizimle konu**ştuktan sonra** çıkıp gitti.

-dıktan (-dikten, -duktan, -dükten) becomes **-tıktan (-tikten, -tuktan, -tükten)** after sharp consonants.

.....

ALİŞTİRMALAR

-dıktan (-dikten, -duktan, -dükten) sonra ile cümleler yapın. Gereken yerlerde ismin hali eklerini ekleyin.

O sabah kalkmak / yatak yapmak (*present*) O sabah kalk**tıktan sonra** yatağını yapar.

Ali düşünmek / konuşmaya başlamak (*past*)

Sen bizden ayrılmak / ev gitmek (*past cont.*)

Ben sana anlatmak / ona da anlatmak (*future*)

- Siz film seyretmek / yatmak (*past*)
- O ev boyamak / temizlik yapmak (*present*)
- Biz ders çalışmak / müzik dinlemek (*may*)
- Semih mektup yazmak / postaya vermek (*can*).....
- Sen ders bitmek / nereye gitmek? (*future*)
- Annesi bebek doymak / onu yatırmak (*past*)
- O bana doğru dönmek / konuşmaya başlamak (*past*)
- Onlar tatilden gelmek / evlenmek? (*future*)
- Ben bir şiir yazmak / herkese okumak (*present*)
- Ece bu şarkı dinlemek / gülmek (*past cont.*)
- Gül eve girmek / hemen ders çalışmaya başlamak (*past*).....
- Can iki saat çalışmak / dinlenmek (*present*)
- Deniz keman çalmak / uzanmak (*past cont.*)
- Melek yeni ev tamir etmek / satmak (*future t.*)
- Sen küsmek kısa süre / barışmak? (*present*)

KONUŞMA

Sevim: Doğum günün kutlu olsun Ercan! İşte senin için hazırladığım doğum günü kartı. Umarım daha uzun yıllar senin doğum günlerini kutlarız.

Ercan: Çok teşekkür ederim Sevim. Senin doğum günün ne zaman?

Sevim: Benim doğum günüm 15 Ağustos'tur.

Ercan: Senin doğum günün benimkinden önce. Sen hangi yılda doğdun?

Sevim: 1982 yılında doğdum, ya sen?

Ercan: Ben 1980 yılında doğdum. Ben senden iki yaş büyüğüm.

Sevim: Evet, bu demektir ki, ben senden iki yaş küçüğüm. Ama senin doğum günün benim doğum günümünden sonra.

Ercan: Benim için doğum günü pek önemli değildir.

Sevim: Olur mu hiç? Benim için hayatımın en önemli günü doğum günüdür. Ayrıca ben bütün arkadaşlarımın doğum günlerini bilirim.

Ercan: Gerçekten mi? Nasıl hatırlayabiliyorsun herkesin doğum gününü?

Sevim: Ben hatırlamıyorum, bilgisayarım hatırlıyor. Bütün arkadaşlarımın doğum günlerini bilgisayarımdaki bir programa kaydediyorum. O program bir arkadaşımın doğum günü gelmeden birkaç gün önce bana hatırlatıyor.

Ercan: Çok ilginç. Peki bu program paralı mı? Para vermeden kullanabilir miyim?

Sevim: Bu tamamen ücretsiz bir hizmet.

Ercan: İnanamıyorum. Çok akıllı bir program olsa gerek.

Sevim: Bilgisayar teknolojisi ve programlar çok gelişti. Bunlar artık çok basit programlar.

Ercan: Sanırım ben böyle şeyleri bir bilgisayar kursuna gitmeden öğrenemeyeceğim.

Sevim: Aslında bu tür programlar en kolay olanlarıdır. Bunu kursa gitmeden de öğrenebilirsin.

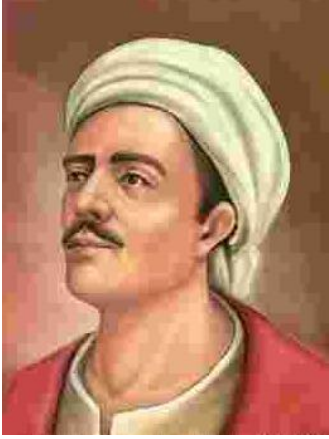
Ayrıca ben de sana öğretebilirim.

Ercan: Çok sevindir, bu harika olur. Çok teşekkürler.

OKUMA

Ünlü Türk Şairi Yunus Emre (1240?-1321?)

Yunus Emre kimdir? O, yırtık pırtık elbiseleri ile dolaşan 1960'lardaki hippiler gibi birisi midir, yoksa aşkı arayan bir romantik midir?

O belki yüz yıllar önce bir hippie gibi yaşamıştır ama o ne bir hippidir ne de sadece aşk arayan bir romantiktir. Yunus Emre 13. yüzyılda Anadolu'da yaşayan bir dervıştır. O aşka tutkun bir insandır ama onun aşk anlayışı başka insanlarınkinden çok farklıdır. Belki onun elbiseleri yırtık pırtıktı ve

Anadolu'da bir yerden diğerine dolaşıp duruyordu ama o aynı zamanda olağanüstü yetenekli bir şairdi. Bazı araştırmacılar onu Türk tarihindeki en önemli şair olarak görürler. Yunus şiirleri, dili ve felsefesi ile Türk edebiyatına ve kültürüne çok büyük katkılar yapmıştır ve bugün de etkisi devam etmektedir.

Anadolu'da yaşayan bir sufi dervişi olması dışında Yunus Emre'nin hayatı hakkında fazla bilgi yoktur. Yunus, olasılıkla Karaman çevresinde yaşamıştır ama o kadar sevilen bir şairdir ki, birçok köy ve kasaba ona sahip çıkar. O halk arasında efsane olan bir ozandır.

Yunus Mevlana'nın çağdaşdır yani onlar aynı dönemde yaşamıştır. O dönemde Anadolu'da insanlar Türkçe konuşuyordu ama şairler ve yazarlar çoğunlukla eserlerini Farsça ve Arapça yazıyordu. Yunus Türkçe yazan ilk şairlerden birisidir. O şiirlerinde bütün insanları sevgiyle kucaklayan bir felsefeyi savunur. Yunus'a göre bu geçici dünyada kalıcı olan tek şey sevgi ve dostluktur. Yunus Emre bu özelliği ile evrenseldir ve dünya şairidir. UNESCO

1991 yılını **Uluslararası Yunus Emre Yılı** ilan etti. Edebiyatçılar ve felsefeciler her yıl onun

dünya görüşü ve şiirleri ile ilgili sempozyum ve konferanslar düzenliyorlar. Şimdi onun eserleri birçok dile çevriliyor. Yunus Emre'nin şiirlerini okumak ister misiniz?

Aşağıdaki sorulara cevap verin:

- 1- Yunus Emre bir hippi midir?
- 2- O kaçınıcı yüzyılda yaşamıştır?
- 3- Onun aşk anlayışı nasıldır?
- 4- O nasıl bir şairdi?
- 5- Bazı araştırmacılar onu ne olarak görürler?
- 6- Yunus nerede yaşamıştır?
- 7- O nasıl bir felsefeyi savunur?
- 8- Ona göre bu dünyada kalıcı olan tek şey nedir?

Aşkın aldı benden beni
Bana seni gerek seni
Ben yanarım dünü günü
Bana seni gerek seni

Ne varlığa sevinirim
Ne yokluğa yerinirim
Aşkın ile avunurum
Bana seni gerek seni

Aşkın aşıklar öldürür
Aşk denizine daldırır
Tecelli ile doldurur
Bana seni gerek seni

Aşkın şarabından içem
Mecnun olup dağa düşem
Sensin dünü gün endişem
Bana seni gerek seni

Sufilere sohbet gerek
Ahilere ahret gerek
Mecnunlara Leyla gerek
Bana seni gerek seni

Eğer beni öldüreler
Külüm göğe savurular
Toprağım anda çağıra
Bana seni gerek seni

Cennet cennet dedikleri
Birkaç köşkle birkaç huri
İsteyene Ver onları
Bana seni gerek seni

Yunus'dürür benim adım
Gün geçtikçe artar odum
İki cihanda maksudum
Bana seni gerek seni

Yunus Emre